

Službeni list

Europske unije

C 140

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Svezak 58.
28. travnja 2015.

Sadržaj

I. Rezolucije, preporuke i mišljenja

REZOLUCIJE

Odbor regija

110. plenarno zasjedanje, 11. – 13. veljače 2015.

2015/C 140/01	Rezolucija o programu rada Europske komisije za 2015. godinu	1
---------------	--	---

MIŠLJENJA

Odbor regija

110. plenarno zasjedanje, 11. – 13. veljače 2015.

2015/C 140/02	Mišljenje Europskog odbora regija — Partnerstvo za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP)	7
2015/C 140/03	Mišljenje Europskog odbora regija — Proširenje zaštite oznake zemljopisnog podrijetla na nepoljoprivredne proizvode	13
2015/C 140/04	Mišljenje Europskog odbora regija — Strateški okvir EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu 2014.–2020.	16
2015/C 140/05	Mišljenje Europskog odbora regija — Zeleni akcijski plan za mala i srednja poduzeća i Inicijativa za zeleno zapošljavanje	22
2015/C 140/06	Mišljenje Europskog odbora regija — Smjernice o mjerama kojima se povezuju učinkovitost europskih strukturnih i investicijskih fondova i dobro ekonomsko upravljanje.	28
2015/C 140/07	Mišljenje Europskog odbora regija — Lokalne i regionalne vlasti u višerazinskoj zaštiti vladavine prava i temeljnih prava u EU-u	32

III. *Pripremni akti*

ODBOR REGIJA

2015/C 140/08	Mišljenje Europskog odbora regija — Prema kružnom gospodarstvu: revizija europskog zakonodavstva o otpadu.	37
2015/C 140/09	Mišljenje Europskog odbora regija — Interoperabilnost kao sredstvo modernizacije javnog sektora. . .	47

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

ODBOR REGIJA

110. PLENARNO ZASJEDANJE, 11. – 13. VELJAČE 2015.

Rezolucija o programu rada Europske komisije za 2015. godinu

(2015/C 140/01)

EUROPSKI ODBOR REGIJA

uzimajući u obzir komunikaciju Europske komisije o njezinom programu rada za 2015. godinu te sporazum o suradnji OR-a i Europske komisije:

1. pozdravlja odlučnost Komisije da se približi građanima kako bi povećala njihovo povjerenje u EU; naglašava ulogu koju u tome mogu imati europski gradovi i regije;
2. pozdravlja činjenicu da se u programu rada Komisije naglasak stavlja na načela supsidijarnosti i proporcionalnosti te podsjeća da se OR bavi praćenjem supsidijarnosti kako bi osigurao da se dodana vrijednost zakonodavstva EU-a odražava u integriranijem pristupu politikama, tj. povezivanju različitih područja; poziva na sustavnije ocjenjivanje teritorijalnih učinaka svih novih inicijativa EU-a, uključujući REFIT;
3. podsjeća na svoju odlučnost da se uključi u cijeli zakonodavni ciklus u područjima u kojima može dati doprinos u skladu sa svojim nadležnostima te zahtijeva od Komisije da se s njime savjetuje o prijedlozima koji se tijekom zakonodavnog postupka u značajnoj mjeri promijene.
4. poziva na zajedničko djelovanje svih institucija radi nadogradnje i dovršenja infrastrukture u Europskoj uniji te naglašava iznimnu važnost rješavanja uskih grla te povezivanja čvorišta i mreža kao i prekograničnih dionica budući da smatra kako su povezivost i pristupačnost svih regija u pogledu prometa, energije, telekomunikacija te digitalne infrastrukture i usluga ključne za europski teritorijalni razvoj i solidarnost;
5. poziva Komisiju da riješi još uvijek prisutne nedostatke jedinstvenog europskog tržišta te da posebnu pozornost posveti pograničnim regijama; u tom smislu od Komisije traži da osmisli zajedničke inicijative koje bi se provele uz podršku Platforme europskih grupacija za teritorijalnu suradnju (EGTS); jednako tako, u skladu s UFEU-om, posebnu pozornost zaslužuju regije s ozbiljnim i trajnim demografskim poteškoćama;
6. u tom smislu, traži od Europske komisije da u svojim inicijativama uzme u obzir specifične uvjete u kojima se nalaze najudaljenije regije – čija su posebna svojstva i potreba za prilagođenim propisima jasno definirani u članku 349. UFEU-a – u cilju njihovog punog sudjelovanja na jedinstvenom europskom tržištu;

7. pozdravlja spremnost Komisije da, prije nego što povuče zakonodavne prijedloge navedene u Prilogu II. programa rada, uzme u obzir stavove suzakonodavaca te traži da takvu priliku dobije i Odbor; poziva Komisiju da ne povuče prijedlog o kružnom gospodarstvu; smatra da važeće zakonodavstvo o otpadu treba revidirati u najkraćem mogućem roku;
8. podupire napore Komisije da radi promicanja ulaganja, rasta i stvaranja radnih mjesta smanji regulatorno opterećenje, pod uvjetom da to ne ugrozi visoku razinu socijalne i zdravstvene zaštite u Europi te zaštite okoliša i prava potrošača na izbor; traži da ga se pozove na sudjelovanje u radnim skupinama o pojednostavljivanju europskog zakonodavstva, budući da zakone EU-a nerijetko provode upravo regionalne i lokalne vlasti;
9. izražava žaljenje što se u programu rada ne spominju konkretne inicijative na području kohezijske politike, ruralnog razvoja, turizma i okoliša; posebice žali zbog nedostatka novih inicijativa na polju programa za gradove, makroregionalnih strategija, teritorijalne kohezije i demografskih izazova; poziva Komisiju da s OR-om zajednički radi na razvijanju inicijativa na tim područjima.

Radna mjesta, rast i ulaganja

10. prima na znanje Europski fond za strateška ulaganja (EFSD) kojemu je cilj u iduće tri godine mobilizirati 315 milijardi eura dodatnih sredstava za ulaganje u strateška područja.
11. ističe da su Plan ulaganja za Europu i EFSD komplementarni kohezijskoj politici te da će snažne sinergije između novog EFSD-a i operativnih programa Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) biti ključne za osiguravanje dosljednosti između investicijskih projekata te regionalnih i lokalnih razvojnih strategija; preporučuje odgovarajuće uključivanje lokalnih i regionalnih vlasti u postupak odabira projekata kao i organizaciju decentraliziranih investicijskih foruma;
12. pozdravlja činjenicu da je u Komunikaciji o tome kako primijeniti mogućnosti za prilagodbe predviđene Paktom o stabilnosti i rastu Komisija preuzela poziv OR-a da se nacionalno sufinanciranje projekata u okviru EFSD-a i ESIF-a izuzme iz pravila Pakta o stabilnosti i rastu. Uistinu, OR je uvjeren da bi šira primjena „ulagačke klauzule” uvelike pomogla uklanjanju prepreka za ponovno pokretanje ulaganja koja potiču rast;
13. izražava zabrinutost zbog dugotrajne krize isplata iz proračuna EU-a te zbog sve više nepodmirenih računa. Stoga od Europske komisije očekuje da brzo iznese plan za smanjivanje broja zaostalih nepodmirenih računa, na koji se obvezala u okviru institucijskog sporazuma o proračunskom postupku za 2014. godinu. Revizija višegodišnjeg financijskog okvira trebala bi u drugoj fazi pružiti priliku da se donese strukturno rješenje kako bi se spriječilo da se zaostali nepodmireni računi pretvore u strukturni dug EU-a. Revizija bi također trebala uključivati reformu sustava vlastitih sredstava EU-a s ciljem smanjenja osjetljivosti financija EU-a na nacionalne sporove te s ciljem usklađivanja s revizijom tijekom provedbe strategije Europa 2020.;
14. predlaže da se, u okviru revizije tijekom provedbe strategije Europa 2020., u tablicu makroekonomskih postignuća uključi pokazatelj koji se odnosi na stopu ulaganja;
15. poziva Komisiju da ocijeni i učinak novih pravila sustava ESA 2010 koja se tiču sposobnosti lokalnih i regionalnih vlasti za ulaganja;
16. pozdravlja to što se Komisija fokusirala na borbu protiv nezaposlenosti te naglašava potrebu za odlučnim mjerama na tom području, uz blisku suradnju s lokalnim i regionalnim vlastima i njihovim udrugama; čestita Europskoj komisiji na prijedlogu predstavljenom 4. veljače 2015. o stavljanju na raspolaganje jedne milijarde eura tijekom 2015. godine kako bi se drastično povećala sredstva koje će države članice primiti u okviru prefinanciranja Inicijative za zapošljavanje mladih te poziva Europsku komisiju da s OR-om i spomenutim teritorijalnim udrugama organizira strukturirani dijalog kako bi zajednički ocijenili na koji bi se način europski program Jamstvo za mlade mogao bolje provoditi na terenu;
17. potiče Komisiju i države članice da u revidiranu strategiju Europa 2020. uključe i teritorijalnu dimenziju te da usklade europski semestar s dugoročnim ciljevima te strategije; poziva Komisiju da osigura sudjelovanje podnacionalnih razina vlasti u reviziji procesa gospodarskog upravljanja, što bi obuhvaćalo i europski semestar; smatra da je učinkovitost korištenja resursa ključni element strategije Europa 2020. za postizanje održivog razvoja te poziva Komisiju i države članice da uvedu glavni cilj za produktivnost resursa.

18. izražava žaljenje što je Komisijina revizija tijekom provedbe strategije Europa 2020., čije se objavljivanje očekivalo u veljači 2015., odgođena; potiče Komisiju da što prije iznese svoje prijedloge za reviziju strategije.

Jedinstveno digitalno tržište

19. naglašava važnost dovršenja jedinstvenog digitalnog tržišta radi povećanja konkurentnosti regionalnog poslovnog sustava, između ostalog i putem poticaja za ulaganja u informacijske i komunikacijske tehnologije; naglašava potrebu da se hitno premosti digitalni jaz između urbanih i ruralnih područja u Europi, razviju nove i pouzdane javne e-usluge i e-uprave pristupačne svima te da se provedu mjere za povećanje digitalne pismenosti građana, inicijative koje osiguravaju nužne instrumente za pomoć pri rješavanju problema izazvanih demografskim izazovima s kojima se suočavaju neki dijelovi europskih regija; predlaže da se poboljša provedba Digitalne agende kroz jačanje teritorijalne dimenzije godišnjeg Digitalnog foruma.

Energetska unija, klimatske promjene i politika zaštite okoliša

20. pozdravlja predloženi strateški okvir za energetska uniju te poziva na to da se nova strategija temelji na ostvarivim lokalnim i regionalnim rješenjima za energiju, ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodbu njima te održivi razvoj; traži od Komisije da OR neposrednije uključi u ključna pitanja od lokalnog i regionalnog interesa na područjima energetske sigurnosti, obnovljivih energija, unutarnjeg energetskeg tržišta i smanjenja emisija stakleničkih plinova, posebice što se tiče maloprodajnih tržišta energije i prihvatljivih cijena energenata, kao i decentralizirane proizvodnje energije, novog sustava energetskeg upravljanja i osnaživanja građana kao potrošača i proizvođača energije; također traži od Komisije da uključi OR u Energetski forum građana i aktivnosti programa Pametni gradovi;

21. naglašava važan doprinos gradova i regija za opskrbu energijom, sigurnosna pitanja, budućnost energetske politike i ulogu energetske unije, te predlaže strateško partnerstvo Komisije, EIB-a i OR-a u okviru kojeg bi se razvili konkretni akcijski planovi;

22. traži da Komisija uključi OR u pripreme zakonodavnih prijedloga za provedbu paketa za klimu i energiju 2030.;

23. naglašava važnost uključivanja regionalnog sustava u cilju povećanja učinkovitosti sustava upravljanja energetskom i klimatskom politikom;

24. poziva Komisiju da ojača Sporazum gradonačelnika i objedini ga s inicijativom *Mayors Adapt* te produži njihovo trajanje i nakon 2020. godine kako bi se postiglo nužno usklađivanje pitanja na području energetske i klimatske politike; ističe svoju ključnu ulogu u aktiviranju lokalnih i regionalnih tijela vlasti te želi biti neposredno uključen u budući razvoj ovih instrumenata;

25. želi pridonijeti pripremi stava EU-a za konferenciju COP21 UNFCCC-a u Parizu te poziva Komisiju da u potpunosti uključi OR u sve s time povezane pregovore i aktivnosti;

26. smatra da Komisija tijekom 2015. godine treba predstaviti komunikaciju o korištenju zemljišta kao resursa, provesti temeljitu reviziju tijekom provedbe Strategije EU-a o biološkoj raznolikosti te sastaviti novi prijedlog direktive o pristupu pravosuđu u pitanjima zaštite okoliša kao i zakonodavni prijedlog o ekološkim inspekcijama i njihovoj provedbi, pri čemu treba pomno ispitati jesu li novi zakonodavni prijedlozi odnosno njihove odredbe u skladu s načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti;

27. pozdravlja naglasak koji je u programu rada Europske komisije za 2015. godinu stavljen na bliskije partnerstvo s regijama i gradovima u svrhu bolje provedbe zakonodavstva o okolišu; stoga sa zadovoljstvom očekuje intenziviranje aktivnosti Tehničke platforme Odbora regija i Europske komisije za suradnju na području okoliša koje se spominje u Sedmom akcijskom programu Europske unije za okoliš za razdoblje 2014. – 2020.;

28. ponavlja svoj poziv Komisiji da predloži mjere koje bi zajamčile uravnoteženo tržište mlijeka kad mliječne kvote isteknu 31. ožujka 2015. kako bi se spriječile negativne socijalne i gospodarske posljedice kao i rizici za dugoročna ulaganja u sektoru;

Unutarnje tržište

29. ističe da su poticanje ulaganja u inovacije i jačanje europske industrije od vitalne važnosti ako EU želi zadržati svoje konkurentske prednosti u globalnoj ekonomiji;

30. poziva na praćenje Zelene knjige o mogućem proširenju zaštite oznake zemljopisnog podrijetla Europske unije na nepoljoprivredne proizvode ⁽¹⁾;

31. pozdravlja usmjerenost na MSP-ove i naglašava njihov doprinos rastu i stvaranju radnih mjesta na regionalnoj i lokalnoj razini u EU-u; ističe da je spreman surađivati na stvaranju mreže regionalnih izaslanika za MSP-ove; očekuje nove prijedloge o uniji tržišta kapitala kojima bi se poboljšao pristup MSP-ova financiranju;

32. pozdravlja spremnost Komisije da predstavi paket mjera za mobilnost radne snage, koji bi trebao uključivati i prijedlog revizije Direktive o upućivanju radnika; poziva Komisiju da dodatno pojasni pravo na socijalno osiguranje i druge naknade za građane koji su iskoristili svoje pravo na slobodno kretanje; traži od Komisije da u obzir uzme i negativne posljedice mobilnosti radne snage, poput odljeva mozgova i neusklađenosti postojećih i traženih stručnih vještina;

33. u cilju jačanja socijalne ekonomije i socijalnog poduzetništva u EU-u, traži od Komisije da podnese prijedloge europskih statuta uzajamnih društava i udruga te revidirani prijedlog statuta europske zadruge, kao i da zadrži prijedlog o statutu europske zaklade;

34. poziva Komisiju da nastavi raditi na tome da **financijski sektor** postane i sigurniji i sposobniji za obavljanje svoje uloge financiranja realnog gospodarstva; posebice očekuje prijedlog o sanaciji nebankarskih financijskih institucija.

Ekonomska i monetarna unija

35. pozdravlja namjeru Komisije da napravi reviziju Ekonomske i monetarne unije, uključujući njezine socijalne dimenzije, te poziva Komisiju da blisko surađuje s OR-om kako bi dala konkretne prijedloge;

36. pozdravlja cilj Komisije da pojača napore u borbi protiv utaje poreza i poreznih prijevara te prijeđe na sustav u kojem bi se porezi plaćali u zemlji u kojoj se ostvaruje dobit; podupire napore Komisije da osmisli prijedlog za automatsku razmjenu informacija o prekograničnim poreznim presudama među poreznim tijelima.

Sporazumi o slobodnoj trgovini

37. poziva Komisiju da izradi strateški dokument u kojem će iznijeti ciljeve šire trgovinske politike EU-a u svrhu postavljanja viših standarda za transparentnost i savjetovanja tijekom pregovora, kao i jamčenja odgovarajućeg pristupa tržištu, promicanja visokih ekoloških i socijalnih standarda te potpunog poštovanja autonomije tijela javne vlasti na svim razinama u obavljanju javnih dužnosti;

38. podupire najnovije napore Komisije da poveća transparentnost pregovora o sporazumima o slobodnoj trgovini, a posebice o Partnerstvu za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP); inzistira na tome da ishod tih pregovora ne smije imati negativne posljedice za mala lokalna i regionalna gospodarstva, da treba i dalje štiti prehrabne proizvode s regionalnim oznakama, kao i da treba očuvati europske standarde na području zdravstva i okoliša te pravne strukture i postupke EU-a i država članica; očekuje da suverenost država članica na području kulture i medija bude zaštićena izričitim izuzimanjem kulture i medija iz pregovaračkog mandata; traži da ga se transparentno i redovito informira kako bi mogao obavljati svoju ulogu posrednika između Unije te lokalnih i regionalnih vlasti;

⁽¹⁾ COM(2014) 469 final

39. poziva Komisiju da uključi OR u praćenje pregovora o Sporazumu o trgovini uslugama (TiSA), koji bi trebao zamijeniti Opći sporazum o trgovini uslugama (GATS), budući da se ključne odredbe o kojima se pregovara (poput opsega, definicija, pristupa tržištu, nacionalnog tretmana i iznimaka povezanih s pružanjem usluga) odnose na ovlasti lokalnih i regionalnih tijela vlasti;

40. traži od Komisije da razvije komunikacijsku strategiju kojom bi se javnost izvještavalo o mogućim koristima tih trgovinskih sporazuma za svakodnevni život europskih građana;

Područje pravde i temeljnih prava

41. primjećuje da se Komisija zauzima za jednakost mogućnosti za osobe s invaliditetom te jednakost muškaraca i žena, ali žali zbog nedostatka konkretnih novih inicijativa;

42. podupire napore Komisije da uvede sveobuhvatna europska migracijska politika radi zaštite granica EU-a, suzbijanja trgovine ljudima i neregularne imigracije, uz istovremeno poštovanje temeljnih prava migranata, stvaranje sigurnih i legalnih načina na koje migranti mogu doći do EU-a, jačanje suradnje između zemalja podrijetla i zemalja tranzita, izgradnju istinske solidarnosti među državama članicama EU-a te jačanjem konkurentnosti Europe izgradnjom potencijala kojima migranti mogu pridonijeti gospodarstvima država članica EU-a;

43. poziva na koordiniranu imigracijsku politiku i ističe da prijedlog novog pristupa migracijama treba uključivati mjere i instrumente koji odražavaju važnu ulogu i kapacitete lokalnih i regionalnih vlasti za prihvata i integraciju migranata na temelju načela solidarnosti;

44. poziva Komisiju da zajedno s OR-om pokrene savjetovanje s lokalnim i regionalnim vlastima kako bi se postojeći izazovi na terenu mogli bolje ocijeniti prije nego što se krene u donošenje novih europskih inicijativa i zakona.

EU kao globalni akter

45. pozdravlja namjeru Komisije da revidira europsku politiku susjedstva kojoj će OR pridonijeti putem ARLEM-a i CORLEAP-a te poziva na jačanje mehanizama i programa suradnje EU-a te partnerskih lokalnih i regionalnih vlasti, a poziva i na ubrzanje inicijative za potporu procesu decentralizacije u partnerskim zemljama; predlaže da se primjena Instrumenta za lokalnu administraciju proširi na sve partnerske zemlje;

46. pozdravlja namjeru Komisije da objavi komunikaciju o ciljevima održivog razvoja za razdoblje nakon 2015. godine te izražava spremnost da tome pridonese iskustvom i inicijativama lokalnih i regionalnih vlasti kao ključnih partnera u decentraliziranoj suradnji za razvoj; traži da ga se izravno uključi u pripremu stajališta EU-a za globalne pregovore, kao i u inicijative Europske godine za razvoj 2015.

Upravljanje i građanstvo

47. pozdravlja namjeru Europske komisije da predloži novi međuinstitucionalni sporazum o boljoj izradi zakonodavstva te traži da bude u njega uključen;

48. snažno pozdravlja činjenicu da je smanjenje birokracije postavljeno kao prioritet; učinkovito identificiranje birokracije, posebice uz pomoć lokalnih i regionalnih vlasti i poduzeća, bit će ključno za povećanje učinka;

49. smatra da je obnova povjerenja u Europsku uniju vrlo važan prioritet te poziva Europsku komisiju da nastavi razvijati međuinstitucionalno partnerstvo za decentraliziranu komunikaciju; nastaviti će promicati aktivno europsko građanstvo i pratiti reviziju Uredbe o europskim građanskim inicijativama;

50. konstatira namjeru Europske komisije da predloži novi međuinstitucijski sporazum o obveznom registru transparentnosti koji bi uključivao i Vijeće te zahtijeva da Komisija podnese zakonodavni prijedlog za uspostavu takvog registra na temelju članka 352. UFEU-a. Regionalnim i lokalnim institucijama – i udrugama koje ih predstavljaju – ne smije se nametati obveza registriranja u takvim registrima budući da su regionalne i lokalne vlasti sastavni dio europskog višerazinskog institucijskog sustava, a njihove predstavnike, koji ne zastupaju stranačke interese, demokratski biraju građani;

51. svom predsjedniku daje uputu da preda ovu rezoluciju Europskoj komisiji, Vijeću, Europskom parlamentu, kao i predsjedniku Europskog vijeća.

Bruxelles, 12. veljače 2015.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Markku MARKKULA

MIŠLJENJA

ODBOR REGIJA

110. PLENARNO ZASJEDANJE, 11. – 13. VELJAČE 2015.

Mišljenje Europskog odbora regija — Partnerstvo za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP)

(2015/C 140/02)

Izvjestitelj:	Markus TÖNS (DE/PES), zastupnik u parlamentu savezne zemlje Sjeverne Rajne i Vestfalije
Referentni dokument:	

I. OPĆE NAPOMENE

EUROPSKI ODBOR REGIJA

1. podsjeća da Europska unija nije samo gospodarska zajednica, nego zajednica vrijednosti u središtu čijeg se djelovanja – kako je zapisano u preambuli Povelje temeljnih prava EU-a – nalazi pojedinac te da Europska unija pridonosi razvoju zajedničkih vrijednosti uz poštovanje raznolikosti kultura i tradicija naroda Europe kao i nacionalnog identiteta država članica i organizaciji državne vlasti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini;
2. naglašava da bi sporazum o TTIP-u mogao pružiti prijeko potrebni poticaj europskom gospodarstvu, dovesti do značajnog rasta europskog BDP-a i stvaranja novih, visokokvalitetnih radnih mjesta;
3. podsjeća da bi Partnerstvo za transatlantsku trgovinu i ulaganja u konačnici moglo podrazumijevati obvezujuće propise za sve razine vlasti, uključujući i lokalnu, na obje strane Atlantika te time biti primjenjivo na otprilike 820 milijuna ljudi. Time bi ono moglo utrti put budućim bilateralnim i multilateralnim trgovinskim i investicijskim sporazumima, uključujući i Sporazum o trgovini uslugama (TiSA). Ti su pregovori stoga od iznimne važnosti za život svakog građanina EU-a i SAD-a pa bi se trebali voditi na pošten i transparentan način, pri čemu bi trebalo voditi računa o interesima građana;
4. pozdravlja činjenicu da se u pregovaračkim smjernicama uvažava pravo pregovaračkih strana da „usvajaju, održavaju i primjenjuju mjere potrebne za postizanje legitimnih ciljeva politika kao što su zaštita društva, okoliša i zdravlja građana, osiguravanje cjelovitosti i stabilnosti financijskog sustava, promicanje javne sigurnosti te promicanje i zaštita kulturne raznolikosti”;
5. ukazuje na to da pregovori o sporazumu o transatlantskoj slobodnoj trgovini obuhvaćaju područja koja su u zakonskoj nadležnosti svih razina vlade i uprave, uključujući lokalne i regionalne vlasti, te stoga zahtijeva, s obzirom na veliki značaj regionalne i lokalne dimenzije sporazuma, da Europska komisija uključi Odbor kao skupštinu regionalnih i općinskih predstavnika EU-a u savjetodavnu skupinu Europske komisije za TTIP kako bi se zajamčilo pravovremeno uključivanje i sudjelovanje regionalne, općinske i lokalne razine u pregovore;
6. izražava, međutim, žaljenje zbog toga što Europska komisija još uvijek nije uključila Europski odbor regija u savjetodavnu skupinu, u koju je uključila predstavnike civilnog društva;

7. ističe nužnost očuvanja i postojećeg i budućeg državnog regulatornog manevarskog prostora, posebice kod utvrđivanja standarda zaštite i kod usluga od općeg interesa. Manevarski prostor posebice je nužno osigurati za javne komunalne službe, budući da su njihove usluge od općeg interesa. Odbor s tim u vezi ističe i načelo poštovanja regionalne i lokalne samouprave ugrađeno u Ugovore;
8. protivi se prijedlogu o jačanju regulatorne suradnje, kojim bi se trgovinskim i investicijskim partnerima u predzakonodavnoj ili zakonodavnoj fazi zakonodavnog postupka EU-a, država članica i lokalnih i regionalnih vlasti dalo jači glas u odlučivanju, tj. pružila mogućnost odgađanja zakonodavnog postupka o slobodnoj trgovini putem zahtjeva za procjenu učinka tog zakonodavstva;
9. naglašava da ovaj sporazum treba biti od koristi poduzećima svih veličina, a posebice MSP-ovima koji ne raspolažu financijskim, pravnim ili drugim sredstvima nužnima za suočavanje s regulatornim razlikama i drugim trgovinskim preprekama;
10. smatra da bi TTIP mogao pružiti priliku da se potaknu rast i zapošljavanje u EU-u jer bi mogao omogućiti međusoban pristup tržištu za trgovinu robom i uslugama, ulaganjima i javnim natječajima te ukloniti propise i nekarinske prepreke trgovini (NTB);
11. ukazuje na to da se, s obzirom na prosječno carinsko opterećenje od 2 %, impulsi za rast koje osobito priželjkuje Europska komisija nalaze prije svega u usklađivanju regulatornog okvira i uklanjanju nekarinskih prepreka;
12. međutim, primjećuje da kod sporazuma od takvog globalnog značaja pored mogućih dobitaka postoje i rizici te stoga insistira na zaštiti demokratskog sudjelovanja i ovlasti predstavnika lokalnih i regionalnih vlasti;
13. pozdravlja odluku Vijeća EU-a da se objavi pregovarački mandat za TTIP. Izražava žaljenje što se to dogodilo nekoliko mjeseci nakon što se informacija pojavila na internetu i što je mandat pregovora i dalje znatno ograničen. Ta bi ograničenja trebala smanjiti kako bi se javnosti omogućio bolji uvid u stanje pregovora;
14. ukazuje također na to da je, s obzirom na značaj sporazuma između EU-a i SAD-a, potrebno u svakom trenutku jamčiti demokratsku kontrolu pregovora i stoga traži od Europske komisije i država članica da omoguće maksimalno transparentno odvijanje pregovora. U praksi to znači da će svi ključni dokumenti biti objavljeni, a smjernice za pregovore, gdje je to moguće, biti pravovremeno i transparentno predstavljene lokalnim i regionalnim vlastima, svim društveno relevantnim skupinama kao i svim građanima Europske unije, bez ikakvih ograničenja; u vezi s time pozdravlja činjenicu da su države članice koje o pitanju objavljivanja dokumenata pregovora o trgovinskim sporazumima odlučuju jednoglasno, od Europske komisije početkom siječnja 2015. zatražile da objavi prve tekstove s prijedlozima EU-a za različita područja pregovora;
15. naglašava da je TTIP mješoviti sporazum koji mora odobriti Europski parlament i koji mora ratificirati svih 28 država članica Europske unije, za što je sukladno pravu država članica potrebno ne samo odobrenje nacionalnog parlamenta, već i odobrenje vlada, parlamenata ili vijeća koji zastupaju regije;
16. poziva da se preispita mogućnost uključivanja klauzule o reviziji u sporazum između EU-a i SAD-a kako bi se, po mogućnosti, sklopljeni sporazumi mogli revidirati i izmjenjivati ovisno o njihovim učincima;
17. poziva Komisiju da se založi za ugrađivanje pristupa pozitivnih popisa u sporazum o TTIP-u te odbija pristup negativnih popisa i tzv. klauzulu o stupnjevitim promjenama (eng. *ratchet clause*);

18. smatra visoku razinu europskih standarda zaštite građana Europske unije postignućem koje je po svaku cijenu vrijedno braniti te insistira da se postojeći zakonski standardi država članica EU-a, npr. standardi zaštite života, sigurnosti proizvoda, zaštite zdravlja, socijalne zaštite, zaštite okoliša, klime, prehrambenih proizvoda i životinja te prava potrošača i zaštite podataka, intelektualnog vlasništva kao i prava radnika ne smanjuju, već da se teži poboljšanju tih standarda te osiguravanju čvrstih temelja za pružanje javnih usluga; podržava stajalište da pravo na regulaciju tih ključnih područja treba ostati isključivo u rukama nadležnih ustanova na europskoj i nacionalnoj razini;

19. traži da se pregovarači založe za poboljšanje tih standarda i, gdje je to primjereno, eventualno za usvajanje, odnosno priznavanje viših standarda zaštite partnerskih zemalja te pored toga traži da se ti standardi zaštite u budućnosti mogu optimizirati bez ograničenja; potrebno je ustanoviti mehanizam kojim bi ih se moglo prilagođavati sukladno najnovijim znanstvenim saznanjima;

20. ističe da je načelo predostrožnosti jedno od temeljnih načela europskih politika na području zaštite okoliša, zdravlja i zaštite potrošača, u skladu s kojim se mjere poduzimaju pravovremeno i proaktivno s ciljem prevencije rizika za zdravlje ljudi, životinja i biljaka ili izbjegavanja štetnih učinaka na okoliš. Stoga ukazuje na to da sporazum o transatlantskoj slobodnoj trgovini ne smije dovesti do slabljenja načela predostrožnosti koje se primjenjuje u EU-u, posebice na području zaštite okoliša, zdravlja, prehrambenih proizvoda i potrošača;

21. ističe pored toga da bi se trebala riješiti sva bitna pitanja o detaljima sporazuma i da ne smije doći do kasnijeg prenošenja otvorenih regulatornih pitanja – uz zaobilaženje demokratskog zakonodavnog postupka – na posebna tijela stručnjaka;

22. izražava žaljenje što se globalni nadzor, dekodiranje i analiza elektroničke komunikacije koje provode tajne službe, između ostalog i američka Agencija za nacionalnu sigurnost (NSA) kao i prijateljske tajne službe država EU-a, trajno negativno odražavaju na povjerenje europskih građana u obvezujuće međunarodne standarde zaštite podataka te stoga traži da ugovorne strane zajamče pravo na zaštitu privatnosti te zaštitu slobode i prava građana – uključujući i na internetu;

23. Zahtijeva da pregovori o TTIP-u budu povezani sa zaključivanjem sveobuhvatnog sporazuma o zaštiti podataka između EU-a i SAD-a;

24. ukazuje na to da pravna stečevina Unije (*acquis communautaire*) uključuje obvezujuće odredbe na području standarda Međunarodne organizacije rada (ILO) kao i zaštite na radu i sigurnosti proizvoda, te u vezi s time naglašava kako očekuje da će se i u daljnjem tijeku pregovora o TTIP-u poštovati glavni standardi ILO-a o radu i smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća;

25. izjašnjava se protiv toga da postojeća kao i buduća prava zaposlenika, kao što je npr. pravo na suodlučivanje o statutu poduzeća i druga prava zaposlenika, na temelju TTIP-a budu proglašena necarinskim preprekama; regulacija tržišta rada, socijalni sigurnosni sustavi, autonomija kolektivnog pregovaranja, sloboda udruživanja, pravo na štrajk, minimalna plaća i kolektivni ugovori u pojedinačnim državama članicama EU-a moraju ostati u nadležnosti samih tih država;

26. pozdravlja to što bi prema Europskom pregovaračkom mandatu „trebalo očuvati visoku kvalitetu javnih komunalnih usluga u EU-u u skladu s UFEU-om, posebice protokolom 26. o uslugama od općeg interesa, uz poštivanje obveza EU-a na tom području, uključujući sporazum GATS”, međutim u ovom kontekstu upućuje na zajedničke odredbe Ugovora o Europskoj uniji (UEU) prema kojima Unija poštuje jednakost država članica pred Ugovorima, kao i njihove nacionalne identitete, koji su neodvojivo povezani s njihovim političkim i upravnim strukturama, uključujući regionalnu i lokalnu samoupravu (članak 4. stavak 2. Ugovora o Europskoj uniji);

27. načelno naglašava da pravo općinskih i lokalnih vlasti na samoorganizaciju mora biti zajamčeno kao temeljni dio prava na lokalnu samoupravu te da i dalje bez ograničenja mora postojati mogućnost premještanja javnih usluga, tj. pružanje javnih usluga putem vlastitih javnih tijela mora ostati u svakom trenutku dostupno, pa i nakon privatizacije tih usluga, u skladu s lokalnim okolnostima i voljom lokalnog biračkog tijela;

28. posebno želi podsjetiti da Komisija nema pregovarački mandat za pitanja izvan ustavnih okvira, što znači da države članice moraju poštovati ono što se smatra da je od općeg interesa;

29. ističe da su prema točki 20. Europskog pregovaračkog mandata usluge koje se obavljaju u okviru obnašanja službene dužnosti isključene iz pregovaračkog mandata i traži da se pojasni da su time iz pregovora isključene i usluge koje se prema pravnoj praksi dotične ugovorne strane, odnosno člana, obavljaju u okviru obnašanja službene dužnosti;

30. traži pojašnjenje jesu li javne usluge spomenute u točki 19. Europskog pregovaračkog mandata one usluge koje prema pravnoj praksi svake ugovorne strane, odnosno člana, podliježu specifičnom regulatornom režimu ili one koje se odlikuju specifičnim obvezama nametnutima pružateljima usluga na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini u korist općeg interesa; one uključuju opskrbu vodom i energijom, uklanjanje otpada i otpadnih voda, službe spašavanja, javno zdravstvo i socijalnu skrb, lokalni javni prijevoz kao i stanovanje, mjere planske izgradnje i razvoja gradova;

31. traži od Komisije da za javne usluge iz točke 19. Europskog pregovaračkog mandata primijeni horizontalnu iznimku od svih obveza koje proizlaze iz načela pristupa tržištu i načela nacionalnog tretmana te u pogledu javnih usluga također traži da se uvede zadržka u vezi sa svim sektorima i svim postojećim i budućim mjerama za ugovorne strane, da se ograniči broj usluga i pružatelja usluga, da se pružateljima usluga nametnu specifične obveze te da se pružanje tih usluga regulira u korist općeg interesa;

32. ukazuje na to da daljnju liberalizaciju ne smatra potrebnom, posebice kad je riječ o mješovito financiranim obrazovnim uslugama u području, primjerice, predškolskog, školskog i visokoškolskog obrazovanja te obrazovanja odraslih i daljnjeg obrazovanja, s obzirom na to da multilateralni sporazum na području usluga (GATS) već sadrži raznovrsne obveze u pogledu liberalizacije;

33. pozdravlja izvješće Europske komisije o javnom savjetovanju o mehanizmu za rješavanje sporova između ulagača i države (ISDS), koje je Komisija pokrenula; smatra to još jednim važnim doprinosom naporima SAD-a i Komisije da se osiguraju što transparentniji pregovori o TTIP-u i da se saslušaju stajališta čitavog niza dionika; izričito preporučuje da Komisija, s obzirom na 150 000 predstavki koje između ostalog ukazuju na široko rasprostranjeni otpor prema ISDS-u, u svojem završnom ocjenjivanju ove odredbe sporazuma obavezno u obzir uzme rezultate savjetovanja; pored toga pozdravlja to što nova Komisija neće prihvatiti da sudska praksa u državama članicama bude ograničena posebnim propisima za tužbe ulagača te da pravna država i jednakost pred zakonom mora vrijediti i u ovom kontekstu;

34. izrazito podržava Komisiju u promicanju daljnjih prijedloga za povećanje transparentnosti i pravednosti u rješavanju sporova između ulagača i države;

35. upozorava da su propisi za zaštitu ulaganja i mehanizmi za rješavanje sporova kojima se regulira odnos ulagača i države između EU-a i SAD-a (ISDS), ali i omogućava zaobilazanje redovnih sudova, povezani s visokim rizicima te ih se stoga smatra nepotrebnima. Sporazum o transatlantskoj slobodnoj trgovini ne smije dovesti u pitanje postojeće zakonodavstvo država članica. Očekuje da manevarski prostor Europske unije te parlamenata i vlada država članica bude očuvan i da se tim putem također očuva demokratski utjecaj građana na te odluke, kao i da se investicijski sporovi rješavaju pred nacionalnim sudovima;

36. naglašava da arbitražni sudovi ne smiju dovesti u pitanje političke i administrativne mjere koje su demokratski legitimne i utemeljene na vladavini prava, naročito u smislu naknadnih zahtjeva za naknadu štete te da odredbe o zaštiti ulagača sadržane u TTIP-u nikako ne smiju dovesti do izravnih ili neizravnih negativnih posljedica na pravo države na reguliranje;

37. ukazuje na to da se zakonodavstvo o javnom upravljanju štedionicama i regionalnim javnim bankama ne smije dovesti u pitanje kroz TTIP ili druge sporazume EU-a. Mjerodavno zakonodavstvo ne predstavlja niti prepreku pristupu tržištu, niti diskriminaciju bilo kakve druge vrste;

38. ukazuje na to da je trenutačno 85 % javnih natječaja u Europskoj uniji dostupno ponuditeljima iz SAD-a, dok je s druge strane samo 32 % američkih natječaja otvoreno ponuditeljima iz EU-a, a tu neravnotežu dodatno otežava tzv. „opt-in” sustav američkih saveznih država, zbog čega je potrebno ovim sporazumom promicati jednake mogućnosti objiju strana, što će posebice pogodovati europskim MSP-ovima prilikom pristupa američkim javnim nabavama;

39. naglašava da se ne smiju dovoditi u pitanje aspekti europskog prava o javnoj nabavi kojima se uspostavljaju standardi, a koji su osobito vidljivi u praksi na regionalnoj i lokalnoj razini, primjerice u poštovanju normi radnog prava, socijalnih normi i normi kolektivnih ugovora, u javnoj nabavi prihvatljivoj za okoliš te u vođenju računa o malim i srednjim poduzećima (MSP); ti aspekti jamče da se prilikom odabira najboljeg ponuditelja pored cijene na odgovarajući način u obzir mogu također uzimati i drugi kriteriji poput socijalnih čimbenika i održivosti;

40. podsjeća Komisiju da u pregovorima unutar Partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP) osobitu pažnju posveti standardima zdravlja i sigurnosti na radu;

41. smatra da je potrebno očuvati izuzeća od europskog zakonodavstva o javnoj nabavi, koja su predviđena u različitim direktivama o javnoj nabavi i koncesijama (granične vrijednosti, interni natječaji, suradnja između lokalnih vlasti, sektorska izuzeća npr. za vodni sektor ili službe spašavanja);

42. pozdravlja to što će prvi put u nekom sporazumu EU-a o slobodnoj trgovini jedno poglavlje biti posvećeno MSP-ovima i to što TTIP-a ima za cilj da se MSP-ovima olakša pristup obama tržištima te da se pospješe trgovina i ulaganja na obje strane Atlantika, u prvom redu smanjivanjem nekarinskih prepreka, koje za MSP-ove predstavljaju posebno opterećenje te povećanjem pravne sigurnosti, posebice za MSP-ove u uslužnom sektoru, kao i jačanjem i zaštitom prava intelektualnog i industrijskog vlasništva, od čega će ta poduzeća također imati koristi;

43. izražava bojazan da bi različiti standardi u području zaštite okoliša, socijalne zaštite zaposlenika, javnih potpora, patentnih postupaka, energije itd. mogli uzrokovati preseljenje proizvodnje i drugih aktivnosti različitih poduzeća iz EU-a u Sjedinjene Američke Države zbog manjih troškova vezano, primjerice, za energiju, subvencioniranje energije iz obnovljivih izvora, emisije CO₂, socijalne standarde koji se primjenjuju na zaposlenike, ali također i u području istraživanja i razvoja, posebno zbog kraćeg trajanja patentnih postupaka itd.;

44. carine, pretjerani administrativni zahtjevi te složeni postupci provjere i dokazivanja upravo su za MSP-ove povezani s nerazmjerno velikim naporima i troškovima, što često dovodi do kolebanja oko trgovine s američkim partnerima. U Europskoj uniji postoji više od 20 milijuna MSP-ova i oni zapošljavaju dvije trećine zaposlenika u privatnom sektoru. Predviđeno ukidanje carinskih i nekarinskih prepreka za pristup tržištu i trgovini omogućilo bi MSP-ovima bolje prilike za izvoz, a time i više mogućnosti za zapošljavanje;

45. primjećuje da se većina država članica EU-a izjašnjava protiv uzgoja, uvoza i prerade genetski modificiranih organizama (GMO);

46. traži garanciju da će se za poljoprivredni sektor predvidjeti posebne odredbe, sukladno kojima bi se zabranio uvoz određenih proizvoda u EU; to se prije svega odnosi na proizvode koji nisu u skladu s Direktivom EU-a o označavanju, na proizvode koji se sastoje ili proizvode od GMO-a, na životinje koje su dobivale hormone za rast te na plasiranje na tržište namirnica od kloniranih životinja. Isto vrijedi i za prehrambene proizvode tretirane tvarima koje su u EU-u zabranjene, kao i prehrambene proizvode za koje sastav nije primjereno označen;

47. naglašava da biološka raznolikost u poljoprivredi predstavlja temelj proizvodnje namirnica i ukazuje na to da planirani sporazum o TTIP-u ne smije dovesti do ograničenja uporabe tradicionalnog sjemena, osiromašenja naših tradicionalnih biljnih kultura kao ni do ometanja visokokvalitetne i ekološke poljoprivrede;

48. poziva na uvođenje posebnog poglavlja o oznakama zemljopisnog podrijetla (GI) s ciljem zadržavanja europskih standarda i donošenja propisa o zaštiti zemljopisnog podrijetla u oba pravna sustava te radi uspostavljanja sustava uzajamnog priznavanja EU-ovih i SAD-ovih oznaka, između ostalog putem posebne naznake o općenitom korištenju naziva proizvoda i/ili njegovom mjestu proizvodnje;

49. naglašava da države članice te lokalne i regionalne vlasti moraju i dalje moći poduzimati sve regulatorne i financijske mjere potrebne za zaštitu ili promicanje kulturne raznolikosti, slobode i pluralizma medija kao i za očuvanje ili razvoj audiovizualnih i drugih odgovarajućih usluga kako bi se zadovoljile demokratske, socijalne i kulturne potrebe svakog društva, neovisno o korištenoj tehnologiji i platformi distribucije. Treba očuvati suverenost država članica na području kulture i medija putem jasnog izuzeća kulture i medija iz pregovaračkog mandata;

50. izražava nadu da će se pregovarački partneri, imajući na umu globalni učinak sporazuma o slobodnoj trgovini, založiti za poštena i održiva pravila trgovine koja neće ugroziti obostrane napore razvojnih politika EU-a i SAD-a usmjerene na poboljšanje situacije u zemljama u razvoju, kao i da će pregovore voditi u duhu globalne odgovornosti i solidarnosti prema zemljama u razvoju;

51. naglašava potrebu za prikupljanjem, analiziranjem, vrednovanjem i upravljanjem opsežnom i usporedivom dokumentacijom u kojoj se predviđaju, odnosno iznose učinci TTIP-a na regionalnoj i lokalnoj razini, **uz posvećivanje posebne pozornosti najudaljenijim regijama**, kako bi se u budućnosti lakše izrađivale statističke i gospodarske prognoze te kako bi se objavila studija koja se temelji na znanstvenim podacima.

Bruxelles, 12. veljače 2015.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Markku MARKKULA

Mišljenje Europskog odbora regija — Proširenje zaštite oznake zemljopisnog podrijetla na nepoljoprivredne proizvode

(2015/C 140/03)

Izvjestiteljica:	Maria Luisa COPPOLA (IT/EPP), vijećnica i članica Izvršnog vijeća regije Veneto
Referentni dokument:	Zelena knjiga – Iskorištavanje tradicionalnog europskog znanja i iskustva na najbolji način: moguće proširenje zaštite oznake zemljopisnog podrijetla Europske unije na nepoljoprivredne proizvode COM (2014) 469 final

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

1. pozdravlja savjetovanje pokrenuto objavom Zelene knjige Europske komisije „Iskorištavanje tradicionalnog europskog znanja i iskustva na najbolji način: moguće proširenje zaštite oznake zemljopisnog podrijetla Europske unije na nepoljoprivredne proizvode” te podsjeća da je u članku 3. UFEU-a očuvanje i unapređenje kulturnog nasljeđa Europe prepoznato kao jedan od ciljeva koje treba uzeti u obzir pri razvoju unutarnjeg tržišta, da se člankom 118. UFEU-a nastoji osigurati jednaka razina zaštite intelektualnog vlasništva na jedinstvenom tržištu EU-a te da se člankom 169. UFEU-a štite prava potrošača (uključujući i njihovo pravo na informacije);
2. uviđa da zaštita europskog društvenog i kulturnog nasljeđa uključuje i uvažavanje vrijednosti obrtničkog i industrijskog znanja koje se tradicionalno nalazi u različitim regijama EU-a te da ispravna obaviještenost o obrtničkim i industrijskim proizvodima može pridonijeti zaštiti prava potrošača;
3. smatra da su europske regije iznimno bogate nepoljoprivrednim proizvodima koji se temelje na tradicionalnom znanju (često ih na životu održavaju mala poduzeća i mikropoduzeća) te da odgovarajuće uvažavanje vrijednosti tih proizvoda i njihova zaštita mogu doprinijeti razvoju lokalne i regionalne razine EU-a, posebice u gospodarskom i socijalnom pogledu, suzbijajući pritom pojave krivotvorenja i imitacije koje su za svaku osudu;
4. slaže se da je nužno osigurati poštovanje pravila za zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla (OZP) prema Sporazumu o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS), koji se primjenjuje na sve članice Svjetske trgovinske organizacije;
5. traži od Europske komisije da mu omogući aktivno sudjelovanje i da se savjetuje s njim nakon što se razmotre odgovori zaprimljeni u okviru savjetovanja, imajući u vidu središnju ulogu Odbora kao institucije koja predstavlja lokalne i regionalne vlasti te činjenicu da su OZP-ovi po svojoj prirodi regionalnog i lokalnog karaktera.

Iskorištavanje OZP-ova na najbolji mogući način: moguće koristi od proširenja europske zaštite OZP-a na nepoljoprivredne proizvode

6. naglašava da je Sud EU-a potvrdio da se OZP smatra oblikom prava intelektualnog vlasništva ⁽¹⁾ te da je sustav zaštite OZP-ova u isključivoj nadležnosti EU-a. Stoga smatra da je neophodno djelovati kako bi se neusklađeni sustavi koji trenutačno postoje u nekim državama članicama ⁽²⁾ uskladili u jedinstven europski mehanizam;

⁽¹⁾ Vidi presudu C-3/91, Turrón de Jijona, točku 37., ili Prosciutto di Parma, C-108/01, točku 64.

⁽²⁾ Belgija (samo Valonska regija), Bugarska, Češka, Estonija, Francuska, Hrvatska, Latvija, Njemačka, Mađarska, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska (samo regija Murcia).

7. ističe da prilikom rasprave o mogućem proširenju OZP-a na nepoljoprivredne proizvode svakako treba na odgovarajući način razmotriti iskustvo s postojećim OZP-om za poljoprivredne proizvode;
8. smatra da bi pojačana i usklađena zaštita OZP-a za nepoljoprivredne proizvode pridonijela jačanju unutarnjeg tržišta zahvaljujući raznim izravnim (veće mogućnosti pristupa sredstvima za promidžbu i očuvanje radnih mjesta u gospodarski osjetljivim područjima) i neizravnim pozitivnim učincima (poput mogućeg utjecaja na turizam) već navedenim u Zelenoj knjizi Europske komisije;
9. smatra da bi od proširenja zaštite OZP-a na nepoljoprivredne proizvode koristili mogli imati potrošači kojima bi na raspolaganju bio dodatni instrument za utemeljenije donošenje odluka o potrošnji (usprkos širokoj ponudi proizvoda na tržištu) jer bi mogli bolje procijeniti autentičnost, originalnost i kvalitetu proizvoda;
10. ističe da bi usklađeni sustav zaštite OZP-a za nepoljoprivredne proizvode bio koristan i za odnose između EU-a i trećih zemalja. Jedinstvenim stajalištem EU bi ojačao svoj položaj u pregovorima o trgovinskim sporazumima ili u zaštiti svojih proizvoda na stranim tržištima;
11. slaže se da bi zaštita OZP-a za nepoljoprivredne proizvode pomogla u očuvanju kulturnog i umjetničkog nasljeđa europskih lokalnih i regionalnih tradicija te predlaže da se u eventualne specifikacije proizvoda po mogućnosti uključe elementi društvene odgovornosti poduzeća kako bi se povećala sposobnost tih proizvoda da stvaraju socijalni kapital na području na kojem se proizvode.

Mogući oblici zaštite OZP-a na razini EU-a

12. nada se da je moguće uspostaviti jednostavniji sustav zaštite OZP-a za nepoljoprivredne proizvode u odnosu na postojeći za poljoprivredne proizvode koji zbog uzastopnih povećanja zaštite danas obuhvaća znatan broj kategorija OZP-a koje ponekad mogu zbuniti potrošače;
13. nada se da će etikete OZP-a za nepoljoprivredne proizvode biti jednostavne i lako prepoznatljive te da će biti na izvornom jeziku samih proizvoda i/ili na engleskom;
14. smatra da novi sustav zaštite nepoljoprivrednih OZP-ova, kao što je to bio slučaj i s poljoprivrednim OZP-ovima, treba omogućiti zaštitu nezemljopisnih naziva koji su nedvosmisleno povezani s određenim mjestom, uz poštovanje izuzetaka već predviđenih Sporazumom TRIPS;
15. ističe da bi međusektorski pristup zaštiti OZP-a bio znatno prihvatljiviji od sektorskog pristupa s obzirom da bi skup zajedničkih pravila za sve kategorije proizvoda zacijelo bio jednostavniji za poduzeća te nacionalne, regionalne i lokalne vlasti;
16. naglašava da bi za OZP-ove za nepoljoprivredne proizvode bilo korisno predvidjeti (najviše) dvije različite razine povezanosti s područjem koje bi odgovarale postojećoj razlici između proizvoda zaštićene oznake izvornosti (veća povezanost) i zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla (manja povezanost) koja se koristi za OZP-ove za poljoprivredne proizvode;
17. zalaže se za to da eventualne specifikacije proizvoda (odlučujući čimbenik za registraciju OZP-a) sadrže podatke o korištenim sirovinama, opis proizvodnog postupka, dokaz o povezanosti proizvoda s područjem te eventualne elemente društvene odgovornosti poduzeća (u vidu jamstva odgovornosti prema tom području);
18. primjećuje da kriteriji koje bi proizvođači trebali ispuniti za dobivanje statusa OZP-a neće predstavljati prepreku mogućoj inovaciji proizvoda ili poboljšanju učinkovitosti proizvodnog postupka;
19. podsjeća da je jedan od ciljeva OZP-a služiti kao jamstvo kvalitete za potrošače te bi stoga bilo dobro, bez obzira što ne smatra mogućim definirati jedinstveno mjerilo kvalitete, za vrijeme čitavog trajanja zaštite predvidjeti mjere provjere usklađenosti sa specifikacijama proizvoda. Te mjere provjere mogla bi provoditi regionalna javna tijela (ili javno-privatna partnerstva poput, primjerice, pojedinih gospodarskih komora).

Kako povećati zaštitu

20. smatra da je stvaranje jedinstvenog sustava na razini EU-a za zaštitu nepoljoprivrednih OZP-ova bolje rješenje od usklađivanja zasebnih nacionalnih pravila jer bi bio pravedniji i jamčio bi jednake vremenske okvire u čitavom EU-u;
21. predlaže da se za države članice u kojima već postoji sustav zaštite nepoljoprivrednih OZP-ova predvide prijelazne odredbe za kraće razdoblje (primjerice do 2020.) u kojem će istodobno postojati dva sustava, da bi zatim u potpunosti prešle na jedinstveni mehanizam EU-a;
22. smatra da sustav registracije nepoljoprivrednih OZP-ova mora biti obavezan te da se taj postupak mora temeljiti na sustavu u dvije etape (poput postojećeg za poljoprivredne OZP-ove), koji će uključivati regionalnu razinu za provjeru lokalnih posebnosti i europsku razinu za provjeru zajedničkih kriterija za čitavu EU;
23. ističe da bi postupak upisa u registar OZP-ova trebao imati jasne i zakonski utemeljene rokove kako bi se izbjeglo usporavanje postupka od strane neučinkovite javne uprave i time nanijela šteta proizvođačima;
24. smatra da proizvođači, njihove udruge i trgovačke komore trebaju biti glavni subjekti koji smiju podnijeti zahtjev za registraciju nepoljoprivrednih OZP-ova, no u posebnim i dobro motiviranim slučajevima uputno je predvidjeti da registraciju može zatražiti i pojedinačan proizvođač, lokalno ili regionalno javno tijelo ili udruga potrošača. Isti subjekti koji imaju pravo podnijeti zahtjev za registraciju trebaju imati pravo podnijeti zahtjev za eventualnim postupkom podnošenja prigovora;
25. ističe da bi se, s obzirom na trenutnu pažnju koja se pridaje javnim financijama, od proizvođača mogla zatražiti naknada za dobivanje statusa OZP-a, sve dok se radi o naknadi koja je jednokratna, u skladu s nastalim troškovima i koja se istovjetno primjenjuje u čitavom EU-u.

Opseg zaštite

26. nada se da će razina zaštite koja će se pružiti nepoljoprivrednim OZP-ovima biti jednaka zaštiti predviđenoj čl. 23. Sporazuma TRIPS za vina i alkoholna pića, jer bi se time pružila zadovoljavajuća zaštita prava proizvođača;
27. predlaže da sustav praćenja poštovanja prava OZP-ova za nepoljoprivredne proizvode bude javan ili mješovit javno-privatan sustav, no da se u oba slučaja u obzir uzme stručnost lokalnih i regionalnih vlasti jer su one direktno povezane s područjem;
28. shvaća da bi eventualan uspjeh sustava OZP-a za nepoljoprivredne proizvode mogao donekle povećati rizik od krivotvorenja ili imitacije od strane konkurentskih proizvođača. Zbog toga treba predvidjeti učinkovite zaštitne postupke putem kojih se brzo mogu prepoznati i ukloniti krivotvoreni proizvodi ili imitacije;
29. smatra da zaštita nepoljoprivrednih OZP-ova ne treba biti vremenski ograničena, no ipak bi trebalo predvidjeti mogućnost ukidanja zaštite uz iste uvjete kao i za poljoprivredne proizvode;
30. smatra da moguća proturječja između nepoljoprivrednih OZP-ova i žigova treba urediti na isti način kao što su takva proturječja uređena za poljoprivredne OZP-ove;
31. naposljetku naglašava da bi se, s obzirom na njegovu posebnu odgovornost u usmjeravanju pitanja koja se tiču regionalne i lokalne politike, stajalištem OR-a trebalo dodatno ojačati i nadograditi preporuku za stvaranje sustava zaštite nepoljoprivrednih OZP-ova u EU-u te stoga poziva Europsku komisiju da nastavi s radom i iznese odgovarajući zakonodavni prijedlog.

Bruxelles, 12. veljače 2015.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Markku MARKKULA

Mišljenje Europskog odbora regija — Strateški okvir EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu 2014.–2020.

(2015/C 140/04)

Izvjestitelj:	Mauro D'ATTIS (IT/EPP), vijećnik u Općinskom vijeću Brindisija
Referentni dokument:	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o strateškom okviru EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu 2014. – 2020. COM(2014) 332 final

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Opće napomene

1. pozdravlja namjeru Komunikacije Europske komisije o novom strateškom okviru EU-a na području zdravlja i sigurnosti na radu za razdoblje 2014. – 2020. da se postigne usklađenost s ciljevima strategije Europa 2020. u pogledu zapošljavanja promicanjem visokih standarda radnih uvjeta, kako u EU-u, tako i na međunarodnoj razini; ipak, pita se zašto Komisija ne predviđa konkretne zakonodavne mjere unutar tog strateškog okvira, posebno u pogledu mišićno-koštanih bolesti i kancerogenih tvari;
2. u tom se smislu pridružuje Europskom parlamentu u njegovom pozivu Komisiji da:
  - razvije, provede i podrži model identifikacije i registracije azbesta u skladu s člankom 11. Direktive 2009/148/EZ;
  - provede ocjenu učinka te analizu troškova i koristi eventualne uspostave akcijskih planova za sigurno uklanjanje azbesta iz javnih zgrada; te
  - pruži informacije i smjernice kako bi se vlasnike privatnih kuća potaknulo da izvrše provjeru i ocjenu rizika svojih objekata u pogledu materijala koji sadrže azbest;
3. ukazuje na proturječan stav Europske komisije koja se, s jedne strane, zalaže za uspostavu strateškog okvira EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu za razdoblje 2014. – 2020., dok s druge strane, u svom programu rada za 2015. godinu najavljuje moguće povlačenje Prijedloga direktive o izmjeni Direktive Vijeća 92/85/EEZ o mjerama za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje;
4. prepoznaje važnost koordinacije na razini EU-a mjera za suočavanje s rizicima povezanim sa zdravljem i sigurnošću na radu te za postizanje stalnog i postupnog poboljšanja radnih uvjeta;
5. prima na znanje da je ostvaren dobar dio inicijativa predviđenih u strategiji EU-a o ovoj temi za razdoblje 2007. – 2012., iako nisu bili postavljeni obvezujući i mjerljivi ciljevi koji bi uključivali rokove;
6. naglašava važnu i presudnu ulogu koju poslodavci i predstavnici radnika moraju imati u razvijanju politika o zdravlju i sigurnosti na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te poziva Komisiju da ojača socijalni dijalog u sklopu svog postupka donošenja odluka;

7. slaže se s Komisijinim odabirom triju glavnih izazova u novom strateškom okviru, a to su: i) poštovanje postojećih zakona; ii) unapređenje prevencije profesionalnih bolesti, uključujući suzbijanje novih i predstojećih rizika; iii) suočavanje s demografskim promjenama;
8. dijeli mišljenje Europskog parlamenta da gospodarska kriza ne može biti izgovor za potkopavanje preventivnih politika te ističe važnost zdravlja i sigurnosti na radu kao temeljnih prava radnika ⁽¹⁾;
9. izražava žaljenje zbog nedovoljne uključenosti lokalnih i regionalnih vlasti u strategiju Europske komisije te je poziva da osigura njihovo formalno sudjelovanje u obvezama koje treba preuzeti na ovom području te da ih uvaži kao ključne institucionalne subjekte, također u njihovom svojstvu poslodavaca koji zapošljavaju znatan broj ljudi;
10. naglašava da lokalne i regionalne vlasti, zahvaljujući svojim partnerstvima i vezama s lokalnim poduzećima, mogu igrati važnu ulogu u preuzimanju propisa, promicanju „kulture prevencije” i ispravnoj primjeni preventivnih standarda te u poticanju aktivnosti na području reprezentativnosti i kolektivne zaštite sigurnosti;

O sedam ključnih strateških ciljeva navedenih od strane Komisije

A. Daljnja konsolidacija nacionalnih strategija

11. predlaže da se uspostavi središnji europski upravljački odbor zadužen za identifikaciju, usklađivanje i razvijanje aktivnosti na području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu (po mogućnosti koordiniran od strane EU-OSHA), između ostalog i kako bi njegova uloga referentne točke, davatelja smjernica u provedbi i pratitelja provedbe zakonodavstva EU-a od strane država članica bila učinkovitija i proaktivnija. Taj bi upravljački odbor trebao:

- ustrojiti se u obliku mreže u okviru koje će se sinergijski usklađivati različite nadležnosti trenutačno podijeljene među brojnim europskim (npr. EU-OSHA i Eurofound) i nacionalnim, regionalnim i lokalnim institucijama za koje je isto tako bitno da prilagode svoje zadaće i operativne funkcije tako da u obzir uzmu velike promjene koje su se dogodile u posljednjih petnaest godina;
- također imati ulogu stalnog foruma za savjetovanje i razvoj, u suradnji sa socijalnim partnerima na razini EU-a i uz njihovo sudjelovanje, kako bi se mogla dobiti potpuna i višedimenzionalna slika na području zdravlja i sigurnosti na radu;
- kako ne bi nastali dodatni troškovi u odnosu na tekući europski okvir pregleda potrošnje, isključivo se oslanjati na osoblje te prostor, infrastrukturu itd. koji se već koriste u okviru mreže europskih i nacionalnih institucija aktivnih na području zdravlja i sigurnosti na radu;

12. smatra da se treba hitno suočiti s problemom smanjenja prava radnika i poduzeti učinkovite mjere za smanjenje razlika u propisima i modelima na području zdravlja i sigurnosti na radu te u njihovoj provedbi, jednog od čimbenika koji može dovesti do socijalnog dampinga i nepoštene konkurencije u regijama u okviru tržišta EU-a;

13. slaže se s prijedlogom Komisije da se, imajući u vidu novi okvir, revidiraju nacionalne strategije čime bi se u suradnji s Europskom agencijom za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA) uspostavila baza podataka koja će obuhvaćati sve nacionalne strateške okvire za sigurnost i zdravlje na radu. Taj bi se posao trebao obaviti uz blisku suradnju s europskim socijalnim partnerima;

14. uvjeren je da je potrebno poticati razvoj „kulture prevencije” (inicijativama na području obrazovanja, naukovanja, stručnog i cjeloživotnog osposobljavanja) te ozbiljnu i suvremenu „poslovnu kulturu” zasnovanu na uvjerenju da kvaliteta industrijskih procesa i proizvoda ovisi o kvaliteti ljudi;

⁽¹⁾ Rezolucija Europskog parlamenta o Europskoj strategiji za zdravlje i sigurnost na radu (2013/2685(RSP)).

15. smatra ključnom obuku na području prevencije rizika na radnom mjestu, od čega će koristiti imati i radnici i poduzeća;
16. slaže se s Komisijom da podizanje svijesti o zdravlju i zaštiti na radu počinje u školi te podržava preporuku da se tim pitanjima posveti veća pažnja u školskim programima;
17. slaže se s pozornošću koju je Komisija posvetila podizanju javne svijesti te ističe ključnu ulogu koju lokalne i regionalne vlasti pri tome moraju imati;
18. posebno snažno podržava financiranje aktivnosti od 2014. nadalje te poziva da se predvide *ad hoc* oblici potpore za projekte predložene od strane lokalnih i regionalnih vlasti, posebice onih koje predstavljaju područja koja nisu učinkovito obuhvaćena sustavom javnog zdravstva ili se suočavaju s demografskim izazovima;

B. Olakšavanje poštivanja propisa o sigurnosti i zdravlju na radu, posebice u mikro i malim poduzećima

19. u skladu s načelom horizontalne supsidijarnosti, slaže se s predviđenim aktivnostima pružanja podrške poduzećima u pronalaženju tehničkih i organizacijskih rješenja za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu;
20. slaže se s Komisijom da je potrebno pružiti tehničku i financijsku potporu internetskom alatu za interaktivnu procjenu rizika (OiRA) ⁽²⁾ te drugim tehničkim, znanstvenim i informatičkim alatima u državama članicama, posebice u prioritetnim sektorima te u malim i mikropoduzećima;
21. podržava napore koje Komisija ulaže u promicanju razmjene dobrih praksi pri čemu će MSP-ovi u lancu ugovaratelj-dobavljač-kupac dobiti podršku velikih poduzeća kako bi poboljšali zdravlje i sigurnost na radu;
22. poziva na uvođenje većeg broja integriranih politika za MSP-ove (financijski poticaji, lakši pristup Europskom socijalnom fondu i Europskom fondu za regionalni razvoj, praktični, a s tehničkog i znanstvenog stajališta i rigorozni instrumenti za procjenu rizika, partnerstva);
23. zalaže se za promicanje politika čiji je cilj oslobađanje od poreza za kapitalna ulaganja i godišnje troškove održavanja za poduzeća koja uvedu sustave i instrumente upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu u skladu sa smjernicama i modelima koje izdaju nadležna javna regulatorna tijela;
24. zalaže se, dakle, za izradu europskog plana poticaja za poduzeća čiji projekti imaju za cilj uvesti i održavati sustave upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu, uz korištenje jamstvenih fondova radi olakšavanja pristupa bankarskom kreditu i poticanje tehničke pomoći poduzećima, posebice MSP-ovima, pa i putem agencije EU-OSHA;

C. Bolje provođenje zakonodavstva o sigurnosti i zdravlju na radu u državama članicama

25. podržava mjere i preporuke o politikama iz rezolucije EP-a od 13. siječnja 2014. o učinkovitim inspekcijama na radu kao strategiji za poboljšanje radnih uvjeta u EU-u;
26. slaže se s time da Odbor viših inspektora rada (eng. *Senior Labour Inspectors Committee*, SLIC) usmjerava i usklađuje inspektorate rada i službenike tijela nadležnih za zdravlje i sigurnost na radu pojedinačnih država članica te da na raspolaganju ima primjerene instrumente i sredstva;
27. slaže se da je važno da se službenici upravnih tijela koja nadziru zdravlje i sigurnost na radu usmjere na poštovanje propisa te ističe ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u njihovom osposobljavanju, no naglašava potrebu za osmišljavanjem posebnih modela inspekcije za mala i mikropoduzeća kako ne bi trpjela neodrživo birokratsko i financijsko opterećenje;

⁽²⁾ <https://osha.europa.eu/en/topics>

28. mjere koje za cilj imaju pospješiti provedbu propisa trebale bi se temeljiti na objektivnim dokazima o učinkovitosti, s posebnim naglaskom na one proizvodne sektore u kojima postoje stvarni rizici od kršenja zakona na području zdravlja i sigurnosti, te bi trebale osigurati primjenu postojećih propisa o izlaganju kancerogenim tvarima poput azbesta i najčešćim bolestima na radu kao što su mišićno-koštane poremećaji, bolesti povezane sa stresom i bolesti dišnih organa poput kronične opstruktivne plućne bolesti (COPD);
29. zalaže se za značajniju ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u nadzoru na terenu, osobito putem postupnog jačanja njihovih ovlasti, posebice u pogledu sustava javne nabave i podizvođenja kao jednog od glavnih područja nedovoljne zaštite;
30. predlaže poticanje razmjene dobrih praksi regionalnih i lokalnih uprava koje djeluju na tom području;
31. slaže se da je u suradnji s državama članicama, Odborom viših inspektora rada (SLIC) i Savjetodavnim odborom za sigurnost i zaštitu zdravlja na radnom mjestu (ACSH) potrebno utvrditi učinkovitost sankcija i nametnutih administrativnih novčanih kazni, kao i netradicionalnih načina nadzora, pod uvjetom da se javnom sektoru zaista omogući da sudjeluje u tim tijelima;
32. smatra odluku o uspostavi europske platforme za zaštitu zdravlja radnika migranata pravovremenom i strateškom zato što su, zbog učinaka globalizacije te socioloških i demografskih promjena koje naročito potiče migracija, države sve manje sposobne djelovati;

D. Pojednostavljanje postojećeg zakonodavstva

33. odobrava uključivanje Okvirne direktive 89/391/EEZ⁽³⁾ u program za prikladnost i učinkovitost propisa (REFIT), s obzirom na to da je u istraživanju koje je 2011. g. provela Europska komisija proglašena jednim od deset zakonodavnih propisa od najvećeg tereta za MSP-ove⁽⁴⁾;
34. smatra da je odredbe o sankcijama potrebno upotpuniti regulativom kojom će se ispunjavati ciljevi, s jasnim pravilima te učinkovitim i brzim postupcima, uvažavajući pritom i ulogu bilateralnih tijela koja predstavljaju socijalne partnere te koja se, ukoliko ih se uključi na primjeren način i uz poštovanje dodijeljenih uloga, mogu pružiti korisnu podršku subjektima koji su prema nacionalnom zakonodavstvu zaduženi za provedbu preventivnih mjera;
35. podržava uključivanje možebitnih mjera pojednostavljenja procjene rizika i/ili smanjenja administrativnog opterećenja u analizu zakonodavstva na području zdravlja i sigurnosti na radu, ali se istodobno mora osigurati održavanje postojeće razine zaštite radnika;
36. smatra da je za određene djelatnosti, a posebice za mikropoduzeća, moguće odrediti i promicati instrumente koji olakšavaju procjenu rizika kao što je, primjerice, internetski alat za interaktivnu procjenu rizika (OiRA). Objektivni kriteriji i parametri, koliko je moguće pojednostavljeni te definirani u suradnji s nadležnim institucionalnim subjektima, moraju se temeljiti na preciznoj procjeni rizika i upravljanju njime radi razvoja pojednostavljenih alata za procjenu rizika i upravljanja njime, i na temelju postupaka certificiranja na dobrovoljnoj bazi;
37. smatra da je otežana primjena sustava upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu dijelom posljedica birokratskih postupaka koji ne proizlaze uvijek iz javne regulative, već i iz poštivanja međunarodnih normi. Uz dužno priznanje profesionalnosti onih koji doprinose sigurnosti, smatra da to ne bi trebalo predstavljati dodatnu smetnju poduzećima, posebice onim manjima. Zato se zalaže za europski dijalog o certificiranju kvalitete zdravlja i sigurnosti na radu, u cilju definiranja dobrovoljne norme EU-a koja će određivati održive minimalne zahtjeve;

E. Suočavanje sa starenjem radne snage i predstojećim novim rizicima

38. uvjeren je da mjere zaštite zdravlja i sigurnosti na radu trebaju slijediti predostrožan i holistički pristup, imajući u vidu čvrste veze među proizvodnjom, radom i okolišem, te da se trebaju temeljiti na najboljim raspoloživim medicinskim i znanstvenim podacima;

⁽³⁾ COM(2012) 746

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/smes/top10report-final_en.pdf

39. upozorava na plućne i kožne bolesti koje uzrokuje azbest, na rak, astmu, opstruktivne plućne bolesti, mišićno-koštane bolesti, bolesti uzrokovane stresom i druga kronična oboljenja te naglašava da je potrebna detaljna analiza postojećih i novih rizika koji proizlaze iz restrukturiranja, novih tehnologija te novih materijala i proizvoda;

40. smatra da je prilikom industrijske primjene novih tehnologija, materijala i proizvoda zbog znanstvene nesigurnosti neophodno s oprezom pristupiti upravljanju zdravstvenim rizicima;

41. smatra da:

— treba uzeti u obzir zdravstvenu i psihičku dobrobit radnika u okviru restrukturiranja i uvođenja novih tehnologija i metoda rada;

— treba provoditi temeljitu procjenu rizika u vezi s učincima na radnike i društvo, uzimajući isto tako u obzir gospodarske koristi i troškove;

— načelo predostrožnosti mora se usredotočiti na rizik te dokle god ne budu dostupni podaci utemeljeni na široj znanstvenoj podlozi, tehnički potvrđeni od strane ranije navedenog središnjeg europskog upravljačkog odbora, uključivati odgovarajuću procjenu rizika;

42. primjećuje rast broja radnica te razlike između profesionalnog života žena i muškaraca (vrsta poslova, različiti uvjeti pri izlaganju rizicima) koje utječu na njihovo zdravlje i sigurnost;

43. preporučuje primjenu različitih zaštitnih mjera u radnom okruženju kako bi se osigurala njihova učinkovitost kako za žene, tako i za muškarce, vodeći računa o stvarnoj vrsti posla koji se obavlja te o subjektivnim i objektivnim razlikama u njihovoj izloženosti riziku;

44. slaže se da politika na području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu može pridonijeti suzbijanju diskriminacije i promicanju jednakih mogućnosti u okviru politika EU-a, posebice promicanjem točne provedbe Direktive 2000/78/EZ koja se odnosi na zaštitu zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu osoba s invaliditetom i Direktive 2006/54/EZ kojom se zabranjuje nepovoljniji tretman žena na radnom mjestu zbog trudnoće ili materinstva ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾;

45. ponovno naglašava da su cjeloživotno učenje i volontiranje ključni čimbenici za aktivno i zdravo starenje. Na razini EU-a te na nacionalnoj i lokalnoj razini treba podržati obrazovanje odraslih i inicijative za volontiranje starijih osoba kako bi se doprinijelo produljenju radnog vijeka, promicalo aktivno umirovljenje i podržao samostalan život ⁽⁷⁾. EU stoga treba promicati izradu priručnika s najboljim europskim praksama na području aktivnog starenja;

46. stoga smatra da je u pogledu rješavanja problema starenja radno aktivnog stanovništva nužno omogućiti razmjenu informacija i dobrih praksi između država članica i poduzeća te uvesti odgovarajuće mjere integracije;

47. uvjeren je da će EU-ove mjere potpore aktivnom i zdravom starenju i međugeneracijskoj solidarnosti potaknuti inovacije i potencijal rasta čitavog EU-a te svim javnim i privatnim partnerima na lokalnoj i nacionalnoj razini te na razini EU-a donijeti gospodarsku korist ⁽⁸⁾;

⁽⁵⁾ Direktiva Vijeća 2000/78/EZ (SL L 303 od 2.12.2000.).

⁽⁶⁾ Direktiva 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 204 od 26.7.2006., str. 23.).

⁽⁷⁾ CdR 56/2012 fin – „Aktivno starenje: Inovacije, inteligentno zdravstvo, bolji životni uvjeti”, izvjestitelj: Arnoldas Abramavičius (LT/EPP).

⁽⁸⁾ CdR 56/2012 fin – „Aktivno starenje: Inovacije, inteligentno zdravstvo, bolji životni uvjeti”, izvjestitelj: Arnoldas Abramavičius (LT/EPP).

F. Poboljšanje prikupljanja statističkih podataka i razvoj baze podataka

48. naglašava da je poboljšanje prikupljanja podataka od ključne važnosti kako bi se osigurala usporedba učinkovitosti zdravlja i sigurnosti na radu u EU-u te ističe potrebu za usporednom analizom podataka u cilju neprestanog poboljšanja putem ukazivanja na najbolje prakse u postupcima, a ne samo pukom rang ljestvicom. To bi imalo za cilj među državama članicama potaknuti razmjenu podataka o stvarnim rizicima;

49. podržava poziv Komisije za prikupljanjem i objavljivanjem detaljnijih statističkih podataka o nesrećama na radu i s njima povezanim bolestima, o profesionalnoj izloženosti te profesionalnim bolestima, također i na lokalnoj i regionalnoj razini;

50. upozorava da se u okviru upravljanja informacijskim sustavom za zdravlje i sigurnost na radu uloga socijalnih partnera čini previše ograničena, s obzirom na to da bi oni bili učinkoviti partneri u izradi sustava, povećanju količine sektorskih podataka, upravljanju dotocima podataka, kao i u njihovom korištenju;

51. naglašava da pouzdaniji statistički podaci služe tome da daju uvid u rizike po zdravlje radnika, omogućće bolje razumijevanje uzroka te time i izvlačenje operativnih zaključaka;

52. zalaže se za stvaranje europskog informacijskog sustava za prevenciju na radnom mjestu („upoznati kako bismo spriječili“) kao dinamičnog operativnog instrumenta putem kojeg bi se okupile raspoložive informacije iz postojećih nacionalnih sustava te za oblikovanje modela čitanja s jedinstvenom bazom podataka;

G. Bolja koordinacija napora EU-a i međunarodnih nastojanja

53. slaže se s mišljenjem Komisije da bi jasne zakonske odredbe EU-a na području zdravlja i sigurnosti na radu putem bilateralnih i multilateralnih sporazuma s trećim zemljama mogle pridonijeti postizanju jednakih radnih standarda i na globalnoj razini;

54. smatra da je u novom globaliziranom međunarodnom okružju nužno osigurati da se međunarodne konvencije i sporazumi na području zdravlja i sigurnosti na radu usvoje i da ih doista u praksi primjenjuju sve relevantne strane kako bi se zadržala konkurentnost EU-a i spriječilo premještanje poduzeća u treće zemlje s manje strogim pravnim okvirima;

55. ponovno upozorava Komisiju da potakne države članice da ratificiraju sve konvencije Međunarodne organizacije rada te druge konvencije i sporazume o zdravlju i sigurnosti te da u pregovorima o svim partnerstvima diljem svijeta, a posebice u okviru pregovora o Partnerstvu za transatlantsku trgovinu i ulaganja (TTIP) sa Sjedinjenim Američkim Državama koji su u tijeku, osobitu pažnju posveti propisima o zdravlju i sigurnosti na radu i s time povezanim pitanjima.

Bruxelles, 12. veljače 2015.

*Predsjednik
Europskog odbora regija*
Markku MARKKULA

Mišljenje Europskog odbora regija — Zeleni akcijski plan za mala i srednja poduzeća i Inicijativa za zeleno zapošljavanje

(2015/C 140/05)

Izvjestiteljica:	Satu TIETARI (FI/ALDE), članica Općinskog vijeća Säkyläa
Referentni dokumenti:	Komunikacija o Zelenom akcijskom planu za mala i srednja poduzeća COM(2014) 440 final Komunikacija o Inicijativi za zeleno zapošljavanje COM(2014) 446 final

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

1. Posljednjih godina pojam „zeleni” dobio je sve vidnije mjesto u političkom odlučivanju, jer je zabrinutost za okoliš postala raširenija i sveobuhvatnija. U strategiji Europa 2020. za pametan, održiv i uključiv razvoj utvrđeno je da je prelazak na zeleni model gospodarstva s niskom udjelom ugljika i učinkovitim korištenjem resursa od odlučujuće važnosti;
2. Jedna od središnjih tema ovih dviju komunikacija jest pojam „**zelenog gospodarstva**” koje se definira kao model kojim se „osigurava rast i razvoj, štiti ljudsko zdravlje i blagostanje, pruža zadovoljavajuća radna mjesta, smanjuje nejednakosti i ulaže u bioraznolikost te je čuva, uključujući usluge ekosustava koje pruža (prirodni kapital), zbog njezine stvarne vrijednosti i temeljnog doprinosa ljudskom i gospodarskom blagostanju”⁽¹⁾;
3. Prelazak na zeleno gospodarstvo imat će izravan učinak kako na konkurentnost privatnih poduzeća, tako i na gospodarstvo cijele Europe. Resursa je sve manje. Potrošnja raste u sve više područja i gotovo je dosegnuta gornja granica opterećenosti okoliša. Pravovremeni prelazak EU-a na zeleno gospodarstvo ne samo da je poželjan, nego je i prijeko potreban ako se u što kraćem roku žele očuvati i ojačati konkurentnost i blagostanje;
4. izražava svoju podršku komunikaciji Komisije o Zelenom akcijskom planu za mala i srednja poduzeća i inicijativi za zeleno zapošljavanje;
5. dijeli stajalište Komisije izraženo u objema komunikacijama da je uspješan prelazak na zeleno gospodarstvo od odlučujuće važnosti za sadašnju i buduću konkurentnost Europske unije;
6. ističe odlučujuću ulogu javnog sektora i lokalnih i regionalnih vlasti u olakšavanju prelaska na zeleno gospodarstvo; uz promicanje prelaska na zeleno gospodarstvo javne uprave moraju biti uzor i primjer u pogledu provedbe projekata, programa, zakonodavstva, javne nabave i otvaranja radnih mjesta u okviru novog sustava zelenog gospodarstva;
7. smatra da je od bitnog značaja unaprjeđenje zelene konkurentnosti malih i srednjih poduzeća putem poboljšanja dostupnosti financiranja, poboljšanja informiranja, pojednostavljenja zakonodavstva, smanjenja birokracije i jačanja zelene poduzetničke kulture;
8. podržava cilj Inicijative za zeleno zapošljavanje da politike zapošljavanja i okoliša zajednički funkcioniraju u smjeru konkurentnog, zelenog gospodarstva koje učinkovito koristi resurse;
9. naglašava da je pitanje vještina izuzetno značajno za mlade, koji još uvijek trpe posljedice iznimno visoke stope nezaposlenosti od preko 22 % i koji bi trebali biti bolje pripremljeni za buduća radna mjesta, a posebno za zelena radna mjesta;
10. dijeli stav Komisije da je potrebno revidirati nastavne planove za škole koje pružaju opće i strukovno obrazovanje, kao i uvjete za stjecanje kvalifikacija i ažurirati ih kako bi se olakšao prelazak na zeleno gospodarstvo;

⁽¹⁾ Definicija potječe iz odluke br. 1386/29013/EU Europskog parlamenta i Vijeća, donesene 20. studenog 2013. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2020. godine „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta”. SL L 354, 28.12.2013., str. 171.-200.

11. podsjeća da se poduzeća međusobno znatno razlikuju: neka poduzeća već nude zelene proizvode i usluge, dok poduzeća koja nude tradicionalnije proizvode i usluge mogu i sama imati koristi od energetske oblika i sirovina koji su ekološki prihvatljiviji;

Osnovne definicije

12. smatra da se ekološki izazovi mogu smatrati kao prilika i kao opasnost za pojedina poduzeća, ljude koji u njima rade, tržišta rada i EU;

13. smatra da temeljne pojmove, brojke i početnu situaciju zelenog gospodarstva treba pojasniti i definirati tako da su pojmovi i brojke usklađeni, uniformirani i jasno definirani;

14. vjeruje da je uspjeh u prelasku na zeleno gospodarstvo ključno za sadašnju i buduću konkurentnost EU-a i stoga je od odlučujuće važnosti podjednak tretman definicija;

15. ističe regionalnu dimenziju prelaska na zeleno gospodarstvo i ključnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u obrazovanju, infrastrukturi, podršci lokalnim poduzećima i omogućavanju posredovanja pri zapošljavanju; pritom skreće pozornost na postojeće zelene inicijative na lokalnoj razini koje bi mogle poslužiti kao uzor drugim područjima u EU-u;

16. ističe još i različitost lokalnih uvjeta i izazova i traži da se uzmu u obzir posebni uvjeti u regijama po pitanju ozelenjivanja gospodarstva;

17. ističe da je za uspjeh zelenog gospodarstva važno pet elemenata: 1) *smanjenje*: potrošnja sirovina i uporaba energije treba se smanjiti na svim područjima; 2) uporaba *čiste energije*: u cilju sprečavanja vanjske ovisnosti, smanjenja emisija i stvaranja radnih mjesta; 3) *učinkovitost*: sirovine i energiju treba koristiti još učinkovitije u cijelom lancu vrijednosti proizvoda ili usluga; 4) *međusobno umrežavanje* i razmjena najboljih praksi: razmjena iskustava među državama članicama i sektorima pruža mogućnost povećanja ponude zelenih proizvoda i usluga i na tržištima izvan EU-a; i 5) *dostupnost financiranja*: od izuzetnog je značaja osigurati dostupnost financiranja i smanjiti birokraciju; podnošenje zahtjeva za financiranje treba biti jednostavno, lako razumljivo te korisno i na drugim područjima poslovanja;

Misija

18. naglašava da u trenutku procjene na unutarnjem tržištu EU-a postoje znatne razlike u učinkovitosti korištenja resursa između raznih područja djelatnosti i država članica te poziva na poduzimanje koraka u cilju povećanja učinkovitosti korištenja resursa kroz razmjenu dobrih i loših iskustava;

19. ističe važnost lokalnih i regionalnih vlasti, posebice općina, u provođenju mjera navedenih u prethodnoj točki, pri čemu treba ispitati mogućnost njihovog financiranja unutar postojećeg okvira Zajednice;

20. smatra da naponi za povećanje učinkovitosti korištenja resursa trebaju uzeti u obzir u cijelom lancu vrijednosti i na taj način znatno smanjiti potreba za sirovinama, a razmišljanje na temelju lanaca vrijednosti treba uzeti u obzir kako u privatnim, tako i u javnim djelatnostima;

21. smatra da se u Zelenom akcijskom planu treba usredotočiti na mjere na razini Europe, čiji je cilj uskladiti i učvrstiti postojeće „zelene” inicijative, kojima se pruža potpora malim i srednjim poduzećima na državnoj i regionalnoj razini;

22. primjećuje isticanje sektora obnovljive energije i biogoriva, u kojima EU posjeduje dovoljno znanja, umijeća i tehnologija, i poziva na uklanjanje prepreka razvoju kako bi se mogao stvoriti velik broj visokokvalitetnih kvalificiranih zelenih radnih mjesta te podupire istraživanje, razvoj i inovacije u tom sektoru;

23. ističe važnost ekološkog pristupa i proširenje uporabe već postojećih EU-ovih oznaka podrijetla u sve države članice;

24. s odobravanjem gleda na cilj Europske komisije da 2015. godine osnuje Europski stručni centar za učinkovito korištenje resursa i njegovo uključivanje u partnersku mrežu u svim regijama Europe, ali poziva Komisiju da pojasni tko su partneri koji će sudjelovati u Stručnom centru za učinkovito korištenje resursa i na koji će se način birati;

25. isto tako naglašava da je u ovaj proces potrebno uključiti lokalne i regionalne vlasti, jer one imaju najbolje mogućnosti za razumijevanje posebnih uvjeta i izazova na lokalnoj i regionalnoj razini i mogu procijeniti koje su najznačajnije interesne skupine. S tim u vezi trebalo bi poticati postupak raspoređivanja aktivnosti kojim bi se utvrdili posebni potencijali svih regija u pogledu pružanja pomoći lokalnim vlastima pri nalaženju skupina ulagača, uspostavi mjera za samozapošljavanje te tečajeva za usavršavanje i specijalizaciju, usmjerenih na različite aspekte zelenog gospodarstva;

26. smatra da je potrebno odrediti ciljeve za ekološki odgovorno oblikovanje proizvoda, a poduzeća poziva na što veću ekološku odgovornost;

Vizija

27. ističe da posebna znanja i umijeća potrebna za ozelenjivanje gospodarstva trebaju, u odnosu na ključna pitanja u raznim državama članicama, biti dostupna svima i da se treba pobrinuti da razina znanja na lokalnoj razini bude odgovarajuća;

28. potiče na ulaganje napora u širenje načela cjeloživotnog učenja; ključni je čimbenik ovladavanje novim informacijama, jer zeleno gospodarstvo zahtijeva promjene i transparentnost djelovanja u svim dijelovima lanca vrijednosti;

29. ističe da radna mjesta i vještine trenutno nisu dovoljno usklađeni, a promjena sustava odvija se sporo; Komisijin projekt ESCO primjer je uspješnog nastojanja da se poslodavcima omogući da pronađu zaposlenike koji odgovaraju zahtjevima posla; za daljnje prijedloge o usklađivanju radnih mjesta i vještina OR upućuje na svoje mišljenje o Okviru EU-a za kvalitetu predviđanja promjena i restrukturiranja ⁽²⁾;

30. ističe da će zeleno gospodarstvo dovesti do prelaska na kružno gospodarstvo s niskom emisijom ugljika, koje će stvarati nova i inovativna radna mjesta. To znači da će stara radna mjesta biti zamijenjena novima i da je potrebno redefinirati strukovne profile;

31. poziva da se potiče šira suradnju između vlasti, malih i srednjih poduzeća, udruženja i obrazovnih ustanova, jer ovladavanje novim znanjima zahtijeva još veću usmjerenost i usklađenost mjera i financijskih instrumenata;

32. ističe važnost istraživanja i tehnološkog razvoja kao sredstva za poticanje provedbe zelenog gospodarstva, korištenjem postojećih europskih sredstava za promicanje suradnje između sveučilišta, malih i srednjih poduzeća te drugih lokalnih i regionalnih tijela, koji se kao glavni stupovi znanja (obrazovanje, istraživanje i inovacije) koordiniraju u sinergijskim oblicima poput klastera ili platformi otvorenih inovacija za dijeljenje znanja i međusobno obogaćivanje;

33. poziva da se, zbog njihovih značajnih stručnih znanja i ovlasti, lokalne i regionalne vlasti u potpunosti uključe u mjere koordiniranja. Već sada imamo dobre primjere kako je putem zajedničkih projekata lokalnih vlasti poduzećima i udruženjima osigurano savjetovanje o energetske pitanjima, uključujući identifikaciju mogućnosti za potporu i financiranje, preporuke o pojedinim mjerama, popisivanje tvrtki koji nude uređaje i usluge i pomoć pri izradi poziva na podnošenje ponuda;

Strategija

34. dijeli stav Komisije da je nastavne planove za opće i strukovno obrazovanje te sustave kvalifikacija potrebno revidirati i ažurirati u uskoj suradnji s državama članicama te s lokalnim i regionalnim vlastima kako bi se uzeo u obzir i olakšao prelazak na zeleno gospodarstvo, te predlaže da se u sve obrazovne i odgojne programe uključi barem jedan modul posvećen ovoj temi. Osim toga, treba razmotriti način na koji se prati učinak osposobljavanja jer je i na višoj i na nižoj razini potrebno dugoročno praćenje;

35. izražava zabrinutost zbog primjerenosti, predvidljivosti i razine osposobljavanja povezanog sa zelenim gospodarstvom i vještinama u raznim državama članicama. Ključno je osigurati da se u državama članicama organiziraju tečajevi izobrazbe koji bi pokrivali ekološka, pravna i poslovna znanja koja bi službenicima osigurala dovoljnu razinu podataka i vještina;

⁽²⁾ CDR 1319/2014.

36. ističe da je pitanje novih umijeća izuzetno važno posebice za mlade ljude koji bi trebali biti bolje pripremljeni za buduća radna mjesta, a posebno za zelena radna mjesta;

37. naglašava da je potrebno još sveobuhvatnije viđenje i uzimanje u obzir dugoročnih utjecaja kako bi se sposobnosti iz područja ekologije mogle povezati s poslovnim umijećem. Način razmišljanja koji pogoduje okolišu i poduzetništvu treba se usaditi već u školi jer će za nova zanimanja biti potrebno poznavanje prirodnih znanosti, tehnike i matematike. To osvještavanje mora zauzeti važno mjesto u obrazovnim programima za odrasle;

38. izražava zabrinutost time što su rijetka mala i srednja europska poduzeća upoznata s mogućnostima za učinkovito korištenje resursa ili s konkretnom ekonomskom koristi primjene tog znanja;

39. predlaže da lokalne, regionalne i nacionalne vlasti koje imaju fiskalne ovlasti uspostave mehanizme pozitivne diskriminacije u korist poduzeća koja primjenjuju načela i koncepte zelenog gospodarstva, u kontekstu društvene odgovornosti poduzeća, koji će uključivati smanjenje doprinosa i poreza, javnu nabavu i porezne olakšice;

40. preporučuje da se informiranje o obrazovnim mogućnostima i mogućnostima financiranja na prilagođen način usmjeri na mala i srednja poduzeća jer možda ne shvaćaju svoju potrebu za obrazovanjem u području zelenog gospodarstva;

41. poziva da se uspostave oblici poticanja u cilju upotpunjavanja znanja jer je to važno za stjecanje novih znanja i umijeća. Trebalo bi znati dalje iskorištavati reciklažne materijale, stvarati od njih nove i drukčije materijale te vladati propisima i odredbama povezanim s njima;

42. primjećuje da su tijekom pet godina troškovi sirovina malih i srednjih poduzeća u EU-u porasli za 75 % te da su, radi očuvanja konkurentnosti, hitno potrebne mjere koje bi isprobavale nove metode i njihovo sustavno širenje;

43. preporučuje da razna područja djelatnosti detaljnije ispituju mogućnosti veće suradnje i istraživanja mogućnosti razmjene znanja u području pružanja usluga, proizvoda ili njihovih dijelova. To nudi poslovne mogućnosti prije svega za male poduzetnike, koji bi svojim povezivanjem mogli razvijati veće cjeline. Trebalo bi prikupiti još primjera i širiti dobre prakse u državama članicama;

44. preporučuje da se ispituju sve mogućnosti uz pomoć kojih bi mala i srednja poduzeća mogla ponovno koristiti iskorištene i preostale sirovine za svoju proizvodnju i lance vrijednosti, ili čak kao dio proizvodnje u drugom poduzeću. Dobar primjer toga je energetska rješenja zatvorenog kruga prilagođeno lokalnim uvjetima u kojem se otpad, višak energije, toplina, hranjive tvari i CO₂ iskorištavaju i recikliraju u proizvodnji energije i živežnih namirnica;

45. utvrđuje nužnost poticanja poslovne suradnje između sektora organske hrane i drugih potencijalno srodnih sektora: ugostiteljstva, seoskog turizma, agroturizma, ekoturizma, izrade održive i/ili ručno izrađene ambalaže, održive gradnje, proizvodnje tradicionalne hrane itd.;

46. preporučuje da se na građane EU-a usmjeri kampanja podizanja svijesti o održivom razvoju u kojoj se naglašava mogućnost da svatko osobno utječe na količinu otpada i njegovu preradu;

47. podsjeća da u postizanju cilja EU-a u odnosu na emisiju stakleničkih plinova lokalne vlasti imaju odlučujući značaj. Dobar primjer je finski projekt Kohti hiilineutraalia kuntaa („Prema općinama s niskim udjelom ugljika”) čiji je cilj da se lokalni čimbenici, odnosno općine, stanovnici i poduzetnici, obvežu na smanjenje učinka staklenika. U projektu se iznose nova inovativna rješenja koja stvaraju radna mjesta na lokalnoj razini, a temelje se na održivoj uporabi lokalnih prirodnih resursa i na povećanju energetske učinkovitosti;

48. preporuča razvoj ekonomije dijeljenja i modela uslužnog gospodarstva, gdje umjesto tradicionalnog posjedovanja potrošači mogu proizvod kupiti kao uslugu i vratiti ga na kraju njegovog životnog ciklusa proizvođaču na ponovnu uporabu;

49. predlaže da se razviju bolji načini izračunavanja uz pomoć kojih bi se mogla još vjerodostojnije utvrditi potrošnja energije;

50. razumije da stvaranje ekološki proizvedenih, a komercijalno uspješnih proizvoda zahtijeva znatna financijska ulaganja u razvoj proizvoda, u stavljanje na tržište i registraciju proizvoda i usluga nastalih tijekom procesa razvoja proizvoda. Zakonodavstvo treba biti u stanju u budućnosti ponuditi mogućnosti za brz razvoj novih inovacija, a ne da im predstavlja prepreku ili ograničenje;

51. predlaže promicanje uporabe sustava za upravljanje okolišem, a posebice europskog sustava EMAS, s ciljem uključivanja ekološke kulture u donošenju odluka u poduzećima, čime se pospješuje njihova učinkovitost te informiranje javnosti o ponašanju koje pogoduje okolišu;

Učinci

52. dijeli stav Komisije da države članice mogu smanjiti troškove radne snage koristeći prihode dobivene kroz aukciju sustava Unije za trgovanje emisijskim jedinicama (ETS), no naglašava da ETS EU-a u svojem sadašnjem obliku nije potpuno učinkovit;

53. pozdravlja naglasak inicijative na unaprjeđenje poduzetništva te ponavlja svoje mišljenje da Europa treba mladim ljudima poduzetništvo prikazati kao moguću i obećavajuću buduću karijeru;

54. smatra da se zeleno gospodarstvo i socijalno poduzetništvo može promatrati kao vrijedna alternativa tradicionalnim načinima poslovanja i u profitabilnim i neprofitabilnim oblicima; u tom pogledu pozdravlja želju Komisije da socijalnom poduzetništvu olakša pristup financiranju;

55. smatra da inovacijama i novim planiranjem proizvoda, proizvodnje i modela poslovanja poduzeća mogu smanjiti korištenje primarnih sirovina i količinu otpada;

56. vjeruje da bi od uvođenja jedinstvenog europskog certifikata za zeleno gospodarstvo korist osobito imalo poduzetništvo te da bi to dugoročno donijelo predvidljivost i pravnu sigurnost jer bi tumačenje zakona u raznim područjima pravnih nepodudarnosti bilo unaprijed poznato;

57. primjećuje da sirovine, voda i energija predstavljaju 50 % svih proizvodnih troškova poduzeća⁽³⁾. Smanjenje tog pretjeranog troška za poduzeća uz pomoć revizije sustava proizvodnje, prijevoza i distribucije same energije, kao i povećanje učinkovitog korištenja resursa i energije, moglo bi stoga donijeti izuzetno značajne uštede. To je još aktualnije u kontekstu povećanja cijena energije i mnogih sirovina do kojeg je došlo proteklih godina;

58. preporučuje ciljano informiranje regionalnih i lokalnih operatera o potencijalu europskih izvora financija za programsko razdoblje 2014. – 2020., te da se ta financijska sredstva, kao što su npr. EFRR, EŠF, EPFRR, program LIFE, instrument za financiranje prirodnih kapitala, instrument za privatno financiranje energetske učinkovitosti, COSME i Obzor 2020., iskoriste za podršku ozelenjivanju malih i srednjih poduzeća;

59. postavlja pitanje prelaska na ekološke poreze i pristojbe kao instrumente za poticanje ekološke suodgovornosti, a koji su, prema Komisiji, manje štetni za rast te poboljšavaju ekološku učinkovitost i povećavaju zaposlenost. One države članice koje su već iskušale ekološke poreze mogle bi dijeliti i širiti svoja iskustva, a ostale bi ih države članice mogle pratiti;

⁽³⁾ Europe INNOVA (2012.), Guide to resource efficiency in manufacturing: Experiences from improving resource efficiency in manufacturing companies (*Vodič za učinkovito korištenje resursa u proizvodnji: iskustva povećanja učinkovitosti u korištenju resursa u proizvodnim poduzećima*), str.6. Vidi ovdje

60. podsjeća da su Komisija i države članice razvile odgovarajuće pokazatelje i instrumente za bolje razumijevanje EU-a, država članica i regionalnih tržišta rada. Države članice bi trebale koristiti usklađene module EU-a u provođenju politika i prenošenju informacija kako bi se postigla učinkovitost;
61. ponavlja svoje zapažanje da okruženje koje pogoduje poduzećima za pretpostavku ima ulaganja javnih vlasti u kvalitetnu infrastrukturu, između ostalog u području prijevoza i digitalne tehnologije i da im je, ako se to namjerava postići, potrebna potpora EU-a;
62. razumije da malim i srednjim poduzećima nedostaje znanje, mreže i računalne vještine i zato im je teško iskoristiti one mogućnosti koje, kao dio raznih lanaca vrijednosti, može ponuditi sprječavanje nastanka otpada i recikliranje proizvoda, sirovina i otpada;
63. ističe da vrlo visoki troškovi početnih investicija mogu dodatno umanjiti zanimanje za provedbu poslovnih aktivnosti povezanih s recikliranjem i ponovnim korištenjem resursa jer mala i srednja poduzeća moraju te aktivnosti procijeniti kao poslovno isplative. Stoga treba poduzeti porezne i zakonodavne mjere, kao i osigurati druge oblike pomoći, kako bi se smanjio učinak tih troškova;
64. smatra da je potrebna šira uporaba zelenih standarda koji poštuju biološku raznolikost te promiču politike ublažavanje posljedica i prilagodbe klimatskim promjenama, kao i širenje tih standarda u svim državama članicama, za što je nužno redovno informirati potrošače;
65. primjećuje da bi primjenu načela koja su sastavni dio standarda zelenog gospodarstva na razini EU-a, trebalo ugraditi u sve aktivnosti malih i srednjih poduzeća, ali je osim toga od kritičnog značaja potaknuti krajnje korisnike, odnosno potrošače, da kupuju certificirane proizvode zelenog gospodarstva;
66. zaključuje da bi zeleniji lanac vrijednosti koji uključuje ponovnu preradu, popravak, održavanje, recikliranje i ekološki dizajn mogao mnogim malim i srednjim poduzećima ponuditi znatne poslovne mogućnosti, ali zakonodavne, institucionalne, tehničke i kulturne prepreke sprječavaju mala i srednja poduzeća da to iskoriste te bi takve prepreke trebalo ukloniti ili, u slučaju da se ne mogu ukloniti, potpomoći da se nadvladaju.

Bruxelles, 12. veljače 2015.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Markku MARKKULA

Mišljenje Europskog odbora regija — Smjernice o mjerama kojima se povezuju učinkovitost europskih strukturnih i investicijskih fondova i dobro ekonomsko upravljanje

(2015/C 140/06)

Izvjestitelj:	Bernard SOULAGE (FR/PES), potpredsjednik Regionalnog vijeća regije Rona-Alpe
Referentni dokument:	Komunikacija Komisije o temi „Smjernice o primjeni mjera kojima se povezuju učinkovitost europskih strukturnih i investicijskih fondova i dobro ekonomsko upravljanje u skladu s člankom 23. Uredbe (EU) 1303/2013” COM(2014) 494 final

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

1. podsjeća da bi kohezijska politika Europske unije i dalje trebala imati temeljnu ulogu u davanju poticaja gospodarstvu europskih regija;
2. nadovezujući se na mišljenje Odbora o Prijedlogu opće uredbe o fondovima iz zajedničkog strateškog okvira ⁽¹⁾, ponavlja svoje načelno protivljenje bilo kakvom makroekonomskom uvjetovanju koje se nameće provođenju kohezijske politike i, točnije, **povezivanju učinkovitosti europskih strukturnih i investicijskih fondova i dobrog gospodarskog upravljanja**. To povezivanje počiva na krivoj pretpostavci da su lokalne i regionalne vlasti jednako odgovorne za proračunska pretjerivanja kao i nacionalne vlasti;
3. uz to podsjeća na zahtjev Europskog odbora regija da se izradi bijela knjiga o teritorijalnoj kohezijskoj politici u cilju pokretanja rasprave o mjeranju kvalitete života i kvalitete gospodarskog rasta koja se ne oslanja samo na BDP; poziva na razvoj novih, pouzdanijih pokazatelja koji bi bolje odražavali očekivanja društva;
4. osim što je načelno protiv makroekonomske uvjetovanosti, pita se koja je dodana vrijednost tih smjernica, kojima je samo preformuliran članak 23. Uredbe 1303/2013;
5. smatra da bi reprogramiranje nepravедno kaznilo lokalne i regionalne vlasti s obzirom na to da one nisu odgovorne za pretjerani nacionalni javni dug jer su u najvećem broju slučajeva ustavom obavezane na uravnoteženo izvršavanje proračuna. Ukupni deficit u podnacionalnim javnim financijama u 27 država članica EU-a, koji je 2007. godine bio 0,1 % BDP-a, 2009. i 2010. godine iznosio je 0,8 % BDP-a. Iako je pogoršanje podnacionalnih javnih financija bilo izraženije u određenom broju država u kojima se deficit povećao za više od 0,5 % između 2007. i 2013. godine, ono je ipak neusporedivo s pogoršanjem nacionalnih proračuna ⁽²⁾;
6. naglašava da je stanje slično i u pogledu zaduživanja lokalnih i regionalnih vlasti s obzirom na to da povećanje javnog duga proizlazi uglavnom iz aktivnosti središnje državne uprave (kao što to prepoznaje Komisija u Šestom izvješću o koheziji). Opća zaduženost lokalnih i regionalnih vlasti bez znatnih zakonodavnih ovlasti ostaje manja od 10 % BDP-a u svim državama članicama. Zaduženost je ipak i dalje zabrinjavajućih razmjera u određenom broju država;
7. smatra da je prema brojnim studijama učinkovitost korištenja javnih sredstava više povezana s učinkovitošću i dobrim upravljanjem ⁽³⁾ nego s makroekonomskim čimbenicima te da uz to kvaliteta aktivnosti javnih tijela igra odlučujuću ulogu u sposobnosti kohezijske politike da pridonese rastu. Također napominje da propisi sadržani u paketu od šest mjera već predviđaju teške kazne u slučaju nepoštivanja pravila makroekonomske stabilnosti. Stoga sumnja u učinkovitost kazni koje bi se provodile putem obustave financiranja iz strukturnih fondova, a kojima bi se povrh svega isti prekršaj kaznio po drugi put;

⁽¹⁾ CdR 4/2012 fin.

⁽²⁾ Eurostat – Glavna uprava REGIO.

⁽³⁾ Kvaliteta upravljanja i povrat ulaganja, radni dokumenti Odjela OECD-a za regionalni razvoj, br. 2013/12.

8. također smatra da bi u kontekstu paketa od šest mjera trebalo preispitati metode izračunavanja „strukturnog deficita” kako bi se uzelo u obzir specifična obilježja nacionalnih gospodarstava i strukturne razlike na području javne potrošnje;

Kohezijska politika mora ostati europska politika ulaganja

9. izuzetno je zabrinut da bi mjere predviđene za razdoblje 2014. – 2020. mogle predstavljati opasnost za **rast u Europi** i za projekte gospodarskog i socijalnog razvoja te unijeti nesigurnost u programe Europskog fonda za regionalni razvoj i Europskog socijalnog fonda od 2015. godine nadalje, budući da su ti programi već dovoljno ugroženi zbog kašnjenja u planiranju uzrokovanog kasnim zaključivanjem pregovora o višegodišnjem financijskom okviru i poteškoća s kojima se države članice i lokalne i regionalne vlasti suočavaju kako bi zadovoljile ex-ante uvjete;

10. s tim u vezi naglašava važnu i sve veću ulogu koju imaju lokalne i regionalne vlasti koje osiguravaju oko 33 % javnih sredstava, što je 2 % više u odnosu na posljednjih 20 godina (1995. – 2013.), odnosno 16 % BDP-a. Iako se njihova važnost razlikuje od države do države ovisno o njihovoj institucijskoj organizaciji, one igraju mnogo važniju ulogu od središnjih uprava u pružanju javnih usluga, a osobito u pogledu izdataka koji pogoduju rastu, u skladu s opisom same Komisije (vidi Šesto izvješće o koheziji), na polju obrazovanja, zdravlja, zaštite okoliša, prometa, istraživanja i razvoja te energije;

11. s tim u vezi zahtijeva da se revidira klauzula o ulaganjima tako da se omogućiti da se regionalna i nacionalna ulaganja provedena u sklopu sufinanciranja europskih fondova (europskih strukturnih i investicijskih fondova ili instrumenta za povezivanje Europe) izdvoje iz izračuna nacionalnog javnog deficita u okviru europskog semestra;

12. upozorava na suštinsku proturječnost između, s jedne strane, odredbi u pogledu makroekonomske uvjetovanosti i, s druge strane, odredbi Pakta o stabilnosti i rastu, koji dozvoljava izvjesnu fleksibilnost u provedbi u slučaju iznimnih i privremenih okolnosti definiranih Uredbom br. 1177/2011, kao i na tvrdnje same Komisije prema kojima „proračunski okvir EU-a ostavlja dovoljno prostora da se potrebe produktivnih javnih ulaganja usklade s ciljevima proračunske discipline”⁽⁴⁾;

13. u tom smislu naglašava svoju zabrinutost u pogledu nove Eurostatove računovodstvene norme ESA 2010 – u upotrebi od rujna 2014. – koja ne pravi razliku između izdataka i ulaganja, a lokalne i regionalne vlasti obavezuje da za ulaganja primjene godišnje gornje granice po glavi stanovnika. Postoji opasnost da bi te gornje granice mogle spriječiti lokalne i regionalne vlasti u nekim državama članicama u sufinanciranju projekata europskih strukturnih i investicijskih fondova. Stoga poziva Europsku komisiju da podnese izvješće o provedbi norme ESA 2010;

14. podsjeća da su lokalna i regionalna tijela vlasti bila na tri načina pogođena mjerama za fiskalnu konsolidaciju usvojenim na nacionalnoj razini kao reakcijom na gospodarsku i financijsku krizu. Prvo, te su mjere znatno ograničile sposobnost podnacionalnih vlasti da doprinose javnim ulaganjima koja su između 2002. i 2007. godine iznosila u prosjeku 2,3 % BDP-a u 27 država članica EU-a, a smanjila su se na 1,8 % BDP-a. No, što je još važnije, ona su se u stvarnim vrijednostima smanjila za 7,2 % u 2010., za 5,9 % u 2011., za 3,3 % u 2012. i za 8,6 % u 2013. godini;

15. drugo, s obzirom na to da su tekući transferi i transferi kapitala iz središnje uprave glavni izvori sredstava lokalnih i regionalnih vlasti u gotovo svim državama EU-a, njihovi prihodi znatno su se smanjili, što je odmah uzrokovalo neuravnoteženost njihovih proračuna. Regije u Španjolskoj našle su se u još težem položaju jer su im se stvarni prihodi smanjili za 62 % kao rezultat, s jedne strane, velikog smanjenja transfera iz središnje uprave (45 %), a s druge strane, znatnog povećanja transfera iz regija prema središnjoj upravi (s jedva 1,4 milijardi eura na 10,1 milijardi po cijenama u 2005. godini);

16. treće, prema OECD-u, mjere fiskalne konsolidacije dodatno su smanjile njihovu sposobnost ulaganja, a lokalne i regionalne vlasti također su se morale suočiti i s otežanim uvjetima posudbe;

⁽⁴⁾ Vidi: Europska komisija, Kvaliteta javne potrošnje, str. 31.

17. naglašava opseg doprinosa europskih strukturnih i investicijskih fondova naporima uložnim u javna ulaganja u vrijeme krize s obzirom na to da se njihov udio u javnim ulaganjima u EU-u (u obliku bruto investicija u fiksni kapital) povećao s 11,5 % u 2007. na više od 18,1 % u 2013. godini. U nekim državama njihov je udio predstavljao više od 75 % javnih ulaganja. U razdoblju 2007. – 2013. sredstva dodijeljena u okviru strukturnih i kohezijskih fondova, i popratno nacionalno sufinanciranje, u prosjeku su godišnje iznosila oko 0,55 % BDP-a 27 država članica EU-a;

18. stoga smatra proturječnom prijetnju povlačenja kredita Europskog fonda za regionalni razvoj ili Europskog socijalnog fonda u trenutku kad se određena država članica nađe u ekonomskim poteškoćama. Smanjenje javne potrošnje ne povlači automatski za sobom smanjenje javnog deficita, a može imati negativne posljedice na socijalnom području;

19. izražava veliku zabrinutost zbog mogućeg pogoršanja stanja nacionalnih i podnacionalnih javnih financija ako dođe do obustave isplata, a ne samo provedbe preuzetih obaveza. Ujedno podsjeća na to da je povezivanje strukturnih fondova i dobrog gospodarskog upravljanja javnim deficitom već pokazalo svoju nedjelotvornost kad je po prvi put primijenjeno na kohezijske fondove jer sankcije vezane uz deficit obično rezultiraju samo pogoršanjem gospodarskog stanja u državama o kojima se radi;

20. ponovno poziva Europsku komisiju da predstavi bijelu knjigu kojom bi se na razini EU-a uspostavila tipologija kvalitete javnih ulaganja u okviru javnih računa prema njihovim dugoročnim učincima. Takva bi tipologija po potrebi mogla dovesti do ponderiranog razmatranja kvalitete javnih ulaganja u izračunu proračunskog deficita ili do kvalitetnijeg razmatranja stvarnog makroekonomskog ciklusa ili konteksta;

Kontraproduktivno reprogramiranje fondova

21. sumnja da bi sadržaj i način **reprogramiranja** bili sustavno pozitivni i pridonijeli jačanju dugoročne konkurentnosti države i preusmjeravanju gospodarskog razvoja prema sektorima budućnosti. Analiza postignutog od 2009. godine ukazuje na to da je hitnost situacije navela Komisiju i države članice da daju prednost projektima koji su već u tijeku kako bi se ubrzalo korištenje kredita i došlo do gotovine. Općenito gledajući taj je odabir omogućio povećanje sredstava za istraživanje i razvoj te inovacije, za opće potpore poduzećima, za obnovljivu energiju, prometnice i tržište rada, uz mjere posebno usmjerene na zaposlenost mladih. No on je u nekim slučajevima možda također pridonio zapostavljanju sektora povoljnih za rast poput informacijskih i komunikacijskih tehnologija, ulaganja u okoliš, željeznicu, obrazovanje i izobrazbu te jačanje kapaciteta;

22. izražava zabrinutost zbog loše operativnosti pravnih ograničenja reprogramiranja koja proizlaze iz obaveze poštovanja tematskih usmjerenja, ravnoteže između Europskog socijalnog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj itd.;

23. smatra nerealnim uvođenje odredbe koja će se primjenjivati samo u razdoblju 2015. – 2019.;

24. smatra da je reprogramiranje postupak koji nije moguće provesti ni lako ni brzo, već da će – ako sudimo prema iskustvu iz proteklih pet godina koje je izneseno u Šestom izvješću o koheziji kad je reprogramiranje iziskivalo sudjelovanje velikog broja zaposlenika u osam država članica o kojima se radilo, uz zaposlenike Komisije – upravljanje njime biti skupo i teško za nacionalnu upravu i lokalne i regionalne vlasti;

25. boji se da će reprogramiranje uzrokovati dodatne birokratske postupke jer će za to biti potrebno ispuniti iste obaveze kao i za izradu sporazuma o partnerstvu (pokazatelji uspješnosti, uvjeti itd.), što bi trebalo iziskivati ponovno zapošljavanje stručnjaka i nove troškove. Pretjerano opterećivanje postojećih djelatnika dodatnim zadacima moglo bi dovesti do smanjenja radne učinkovitosti te time do učinka suprotnog od onog željenog;

26. izražava žaljenje zbog dodatnih birokratskih tereta povezanih s reprogramiranjem koji opterećuju ne samo europske i nacionalne vlasti već također i prije svega regionalna tijela kada ona njime upravljaju time, što bi moglo uzrokovati znatne dodatne troškove s obzirom da je na zahtjeve Komisije potrebno hitno odgovoriti i da je potrebno dodatno osoblje;

Makroekonomska uvjetovanost je u suprotnosti s europskim duhom

27. izražava žaljenje zbog ponovne centralizacije, i na nacionalnoj i na europskoj razini, na kojoj počiva cijela odredba koja uključuje snažno uplitanje Komisije. Kratki rokovi za reprogramiranje svakako će dovesti u pitanje načelo partnerstva i višerazinsko upravljanje koji karakteriziraju kohezijsku politiku;

28. naglašava negativan odjek koji će takve sankcije imati u javnosti te koji će zacijelo povećati netrpeljivost prema EU-u;
29. naposljetku, iznenađen je činjenicom da Europski parlament ne može potpunije provesti demokratsku kontrolu nad ovim novim sustavom makroekonomske uvjetovanosti u kontekstu trenda prema sve većoj tehnokraciji, osobito u pogledu reprogramiranja fondova. Stoga odlučno poziva Europsku komisiju da Europskom parlamentu ponovo dodjeli središnje mjesto u procesu odlučivanja kako bi, u suradnji s Europskim odborom regija, donosio odluke o provedbi načela makroekonomske uvjetovanosti.

Bruxelles, 12. veljače 2015.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Markku MARKKULA

Mišljenje Europskog odbora regija — Lokalne i regionalne vlasti u višerazinskoj zaštiti vladavine prava i temeljnih prava u EU-u

(2015/C 140/07)

Izvjestitelj:	Luc Van den Brande (BE/EPP), predsjedatelj Agencije za održavanje veza između Flandrije i Europe
Referentni dokument:	Novi okvir EU-a za jačanje vladavine prava COM(2014) 158 final

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Načela vladavine prava, višerazinsko upravljanje i komunikacija Europske komisije

1. smatra da su demokracija, ljudska prava i vladavina prava tri temeljna stupa na kojima se mora zasnivati svaki pravni sustav, bez obzira na njegovu prirodu i njegov oblik. Demokracija je „kolektivno pravo”. Ljudska prava su neotuđiva individualna prava koja moraju biti zajamčena u svim okolnostima, čak i kada postojeća demokracija nije potpuna niti savršena. Načela vladavine prava i prakse koje iz njih proizlaze ključni su za ostvarenje demokracije i zaštitu ljudskih prava. Stoga Odbor svesrdno pozdravlja prijedlog Komisije za uspostavu okvira namijenjenog zaštititi vladavine prava u EU-u koji je, kao temelj uzajamnog povjerenja među državama članicama te između njih i građana EU-a, neophodan za europsku integraciju. Zajednički okvir te vrste koristan je ne samo za države članice, već i za lokalne i regionalne vlasti, s obzirom na to da one u praksi snose velik dio odgovornosti za provođenje temeljnih prava i sloboda;

2. Ljudska prava, kao temeljna prava koja se tiču ljudskog dostojanstva, imaju prednost nad svakom institucijskom strukturom te joj u suštini prethode.

3. Iako ne postoji jedinstvena definicija vladavine prava, u pogledu tog ključnog koncepta postoji europska pravna tradicija čiji temelj čine tri načela: 1) pravne obaveze svih građana i njihovo ispunjavanje moraju se temeljiti na zakonu te ne mogu ovisiti o arbitrarnoj ili jednostranoj odluci izvršne vlasti ili bilo kakvom diskrecijskom pravu; 2) o sporovima između građana i izvršne vlasti mora odlučivati neutralno i nezavisno sudstvo u skladu s redovnim zakonima; 3) moraju se poštovati temeljna prava građana (osobna sloboda, sloboda mišljenja, sloboda udruživanja itd.) koja moraju biti jasno definirana i zasnovana na jasnom temeljnom zakonodavstvu te ne mogu ovisiti o nejasnim ustavnim konceptima, deklaracijama ili jamstvima, ili arbitrarnim tumačenjima. Učinak tih načela je dvojak: s jedne strane, vlade moraju moći provoditi svoje ovlasti u skladu s objavljenim zakonima i propisima čiji je jezik jasan, koji se zasnivaju na čvrsto utemeljenim pravnim načelima te se provode pravedno i u duhu otvorenosti, a s druge strane se te iste vlade moraju ravnati prema Ustavu i zakonima kojima podliježu.

4. Važno načelo supsidijarnosti (članak 5. stavak 3. Ugovora o Europskoj uniji) mora isto tako biti i temelj i smjernica prilikom primjene pristupa višerazinskog upravljanja na zaštitu ljudskih prava.

5. Otkad su usvojene, Europska konvencija o ljudskim pravima i Povelja Europske unije o temeljnim pravima, koje predstavljaju najnapredniji okvir na tom području, čine obavezujuću osnovu za samu Uniju, za sve države članice i za sve razine vlasti, na kojoj se moraju temeljiti načela vladavine prava i njihova primjena.

6. Načelo višerazinskog upravljanja definirano u EU-u, ali i na razini Vijeća Europe, nadahnuto je toliko potrebnim razvojem upravljanja unutar EU-a koji se i dalje nastavlja od modela „od vrha prema bazi” prema uključivijem modelu u kojem se pristup „od baze prema vrhu” i pristup „od vrha prema bazi” zbližavaju. Taj model treba utjeloviti dvije dimenzije supsidijarnosti: „vertikalnu” dimenziju, koja jača sudjelovanje, zajedničku odgovornost i partnerstvo izabranih regionalnih i lokalnih predstavnika, te „horizontalnu” dimenziju, u okviru koje se suodgovornost na svim područjima politika dodjeljuje drugim društvenim akterima (socio-ekonomskim, akterima na području obrazovanja, zdravstva, kulture) te je oni preuzimaju. Višerazinsko upravljanje je upravljanje na više razina od strane više aktera. Na svakodnevnu politiku lokalnih i regionalnih vlasti utječu događaji, aktivnosti i utjecaji na nacionalnoj i europskoj razini, što na mnogim poljima određuje mogućnost za djelovanje na čitavom kontinentu i, u krajnjoj liniji, čitavom svijetu. Vladavina prava također djeluje na raznim razinama u Europskoj uniji te se stoga mora zaštititi u interakciji između različitih razina. Politika jednakih mogućnosti i socijalne uključenosti mora voditi računa o konkretnoj realnosti globalizacije i izazovima koje ona donosi u smislu mogućnosti zapošljavanja i pristupa uslugama koje pruža socijalna država. Svaki nacionalni sustav ima svoje vlastite preteče i modele, no napredujemo prema uspostavi transnacionalnih standarda kvalitete. Naposljetku će nastati europski prostor temeljnih prava – uključujući i socijalna prava – zasnovan na višerazinskom upravljanju i horizontalnim poveznicama.

7. Višerazinsko upravljanje omogućuje da se u konkretnim situacijama spriječe opasnosti koje bi mogle ugroziti vladavinu prava te da se, uključivanjem lokalnih i regionalnih vlasti u nadzor i provedbu načela vladavine prava u EU-u, nadoknade brojni nedostaci, uključujući nedostatak informacija, kapaciteta, financijskih sredstava, administrativnih mogućnosti i političkog učinka. Osim toga, taj model vodi prema participativnijoj demokraciji, većoj transparentnosti i odgovornosti te građanima daje istaknutiju ulogu. Zaštita vladavine prava je stoga sredstvo približavanja Europe građanima i obrnuto, s ciljem, kao što je objavljeno u Bijeloj knjizi o višerazinskom upravljanju, da se ostvari „koordinirano [institucijsko] djelovanje Europske Unije, država članica te lokalnih i regionalnih vlasti koje se temelji na partnerstvu te čiji je cilj izrada i provedba politika Europske unije”;

8. Taj se koncept postupno razvijao počevši od Bijele knjige o višerazinskom upravljanju iz 2009. godine, kao što pokazuju mišljenje koje je potom Europski odbor regija usvojio 2012. godine, održane radionice, ljestvica pokazatelja te vrlo nedavno objavljena Povelja o višerazinskom upravljanju. Pored činjenice da taj koncept sve više prodire u različita strateška područja i da ga koriste različiti partneri, prvi rezultat očituje se na razini općih propisa i kodeksa ponašanja koji je uslijedio na području europskih strukturnih i investicijskih fondova.

9. Europska komisija u svojoj komunikaciji jasno ističe činjenicu da je vladavina prava temelj svake moderne demokracije i jedno od temeljnih načela koja proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih svim državama članicama EU-a te je, kao takva, jedna od glavnih vrijednosti na kojima se temelji Unija kao prostor slobode, sigurnosti i pravde (članak 2. Ugovora o Europskoj uniji i preambula Ugovora i Povelje Europske unije o temeljnim pravima). Novopredloženim okvirom nastoji se ukloniti buduće opasnosti koje bi mogle ugroziti vladavinu prava prije nego što se ispune i stupe na snagu uvjeti koji će omogućiti primjenu mehanizama predviđenih člankom 7. Ugovora o Europskoj uniji, no on ne utječe na postojeće postupke zbog povrede propisa u skladu s člankom 258. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;

10. Novi pravni okvir tako uvodi horizontalni međudržavni pristup za slučaj kada temeljima zajedničkih vrijednosti EU-a prijete opasnost uslijed djelovanja državnih aktera, jer postojeći postupci zbog povrede propisa ne pružaju uvijek rješenje. Jačanje vladavine prava kao ključne zajedničke vrijednosti EU-a stoga je neophodno da bi se zaštitile temeljne vrijednosti, čiji ključni element čini zaštita temeljnih prava.

11. Novi okvir, koji slijedi postupak od tri etape, treba ispuniti prazninu i omogućiti institucijama EU-a da ocijene vladavinu prava te, naposljetku, da djeluju u slučaju kada bi država članica vlastitim djelovanjem mogla stvoriti sistemsku opasnost koja bi ugrozila vladavinu prava. Zbog toga novi mehanizam predviđa tri koraka: 1) objektivnu i pažljivu ocjenu stanja unutar dotične države članice; 2) preporuke za trenutačne i konkretne mjere za sprečavanje opasnosti koje prijete vladavini prava, ukoliko problem u međuvremenu nije na zadovoljavajuć način riješen i 3) praćenje mjera koje je dotična država članica poduzela na temelju preporuke koja joj je upućena. U tom je postupku, koji se temelji na dijalogu s dotičnom državom članicom, od najveće važnosti što je ranije moguće uključiti različite razine upravljanja, što podrazumijeva lokalnu i regionalnu razinu, kao i civilno društvo;

Jačanje zaštite temeljnih prava: novo inovativno višerazinsko upravljanje – okvir za EU

12. Lokalne i regionalne vlasti prve se izravno suočavaju s izazovima i problemima koji mogu izravno utjecati na postupke vladavine prava te time i na primjenjivost određenih temeljnih prava, a koji se svakodnevno javljaju na brojnim područjima: gospodarski problemi, nezaposlenost ili klimatske promjene samo su neki od njih. Posebni značaj lokalnih i regionalnih vlasti leži u njihovoj stručnosti koja im omogućava da rano prepoznaju moguće sistemske prijetnje vladavini prava, ali i u činjenici da su usmjerene na postizanje rezultata, što europske politike uvijek trebaju imati na umu. To je još važnije u globaliziranom svijetu, u kojem su migracija i mobilnost dovele do novih međukulturnih odnosa i pluralističkog društva u kojem istodobno postoje različite vrijednosti i religije, što se osobito osjeća na lokalnoj razini. Rezultate u pogledu zaštite vladavine prava i temeljnih prava moguće je ostvariti samo ako sve razine vlasti, oslanjajući se na svoje ovlasti i odgovornosti, međusobno surađuju, na odgovarajući se način umrežavaju i međusobno usklađuju svoje različite doprinose. Danas se sve češće smatra da je na brojnim područjima za postizanje boljih rezultata neophodna strategija lokalnog karaktera temeljena na činjenicama. To se bez sumnje odnosi i na zaštitu temeljnih prava. Jačanje tih prava pozitivno se odražava i na socijalni i gospodarski razvoj. Odluke donijete na razini najbližoj građanima jačaju međusobno povjerenje građana, kao i njihovo povjerenje u zajednicu u kojoj žive;

13. Iznenadujuće je u kojoj se mjeri, u samo nekoliko godina, rasprava EU-a o pitanjima temeljnih prava i jačanja vladavine prava odrazila na model višerazinskog upravljanja. Nadalje, operativna načela o kojima smo govorili u našem mišljenju o praćenju iz 2012. godine, u tablici postignuća koju smo razvili te, naravno, u Povelji o višerazinskom upravljanju također su ključni instrumenti za pretvaranje te vizije u praksu.

14. Temeljne vrijednosti „Europe” (dakle ne samo EU-a i Vijeća Europe, već i glavnih nacionalnih tradicija) ne tiču se samo demokratske vladavine prava, već i politika koje trebaju pružiti stvarne mogućnosti za ostvarenje tih vrijednosti. Ukoliko se ta perspektiva u potpunosti uspostavi, položaj lokalnih i regionalnih tijela vlasti sagledat će se u posve novom svjetlu. To tada više neće biti samo tijela koja provode nacionalne (i europske) zakone i politike, u skladu s pristupom od vrha prema bazi, već i punopravni dionici koji preuzimaju političku odgovornost oblikovanja cjelovite politike, unutar određenih okvira te u skladu s lokalnim okolnostima. To se ne odnosi samo na građanska i politička prava, već i na ekonomska i socijalna prava (obrazovanje, posao, zdravstvenu zaštitu, socijalnu pomoć, stanovanje);

15. Lokalne i regionalne vlasti prve se susreću s problemima kad se temeljna prava neispravno primjenjuju na nacionalnoj razini. One se bave pojedincima, skupinama ili „kategorijama” koje su prve pogođene povredom načela vladavine prava i ograničenjem temeljnih prava. Stoga je osobito važno zajamčiti univerzalna temeljna prava svim stanovnicima, neovisno o pravima i mjerama primjenjivim samo na građane EU-a.

16. Temeljna prava, kao što su društvena emancipacija i jednaka mogućnost pristupa kvalitetnim radnim mjestima, treba sustavno promovirati putem odgovarajućih mjera podrške. U tom su smislu lokalne i regionalne vlasti, zajedno s nacionalnom i europskom razinom vlasti te civilnim društvom, punopravni partneri strateškog kretanja prema ostvarenju socijalne vladavine prava.

17. Zabrinutost u pogledu moguće povrede temeljnih prava treba prerasti u sustavnu političku volju da se vladavina prava u Europskoj uniji i njezinim državama članicama u pozitivnom smislu i ostvaruje. Stoga postoji potreba da se s modela vladavine prava koji pruža isključivo pravnu zaštitu prijeđe na dinamičan model u okviru kojeg se usvajanjem političkih mjera osigurava da se temeljna prava na konkretan način primjenjuju u društvu. Europska komisija nedovoljno naglašava tu dimenziju i (previše) je suzdržana u pogledu unutarnjih pitanja država članica te svojim novim okvirom djelovanja uglavnom želi razviti fleksibilniju alternativu pravom postupku za utvrđivanje povreda kako bi bilo moguće pravovremeno djelovati. U tom smislu sve prihvaćenije načelo višerazinskog upravljanja može biti korisno. Komunikacija Europske komisije otvara mogućnost za proaktivan pristup, osobito pozivajući se na Venecijansku komisiju. Međutim, kako bi taj pristup bio učinkovit, on mora uključivati različite razine upravljanja i civilno društvo određene države članice.

18. Lokalne i regionalne vlasti ključni su partneri europskih i nacionalnih vlasti koji, zajedno s civilnim društvom, štite modernu vladavinu prava, ali je i aktivno i strateški oblikuju, predlažući vlastite političke inicijative. To je osnovna zadaća svake razine upravljanja. Dionici koji tu zadaću sustavno izbjegavaju krše Povelju o temeljnim pravima i idu suprotnim smjerom od trendova u većini Europe.

19. Potrebno je priznati ključnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u jamčenju temeljnih prava kako bi se povećala učinkovitost njihove primjene, pod uvjetom da se uvijek poštuju odgovarajući običaji ili ustav.

20. Lokalne i regionalne vlasti moraju imati mogućnost da se izravno obrate Europskoj komisiji ukoliko ustanove da je vladavina prava ugrožena. Europska komisija trebala bi za to stvoriti odgovarajuće mehanizme.

21. Zaštita temeljnih prava ne tiče se samo Europske komisije – Europski parlament također treba u njoj aktivno sudjelovati. U slučaju da vladavini prava prijete neposredna opasnost, potrebno je osigurati odgovarajuću parlamentarnu transparentnost na razini EU-a, uz sudjelovanje lokalnih i regionalnih vlasti, budući da će to doprinijeti boljoj ocjeni situacije.

22. Moguće je, međutim, razlikovati vertikalnu i horizontalnu dimenziju na regionalnoj, pa čak i lokalnoj razini. Horizontalna se dimenzija odnosi na interakciju između privatnih i javnih inicijativa, na primjer u pogledu socio-ekonomskog razvoja, obrazovnih i zdravstvenih ustanova ili ustanova za njegu.

23. Lokalne i regionalne vlasti, posebno one koje imaju zakonodavne ovlasti, izravno su odgovorne za ostvarenje određenih temeljnih prava te su u tu svrhu definirale opće smjernice. To se također odnosi na određena konkretna građanska prava kojima se jamče sloboda izražavanja, udruživanja i djelovanja, sudjelovanje na slobodnim i poštenim izborima te, u širem smislu, borba protiv svih oblika diskriminacije unutar njihove teritorijalne zajednice. U tom smislu lokalne i regionalne vlasti nemaju samo ulogu posrednika u slučaju očite povrede temeljnih prava, već također trebaju definirati i provoditi konkretne smjernice za ostvarenje tih prava.

24. Klasični pristup EU-a polazi od pretpostavke da u našim regijama, gradovima i općinama žive građani EU-a. Politika nediskriminacije stoga je usredotočena na prava građana drugih država članica Unije, dok je sociološka stvarnost, barem u velikim gradovima, znatno složenija. Društvenu integraciju moguće je ostvariti isključivo oblicima reprezentativne i participativne demokracije kao platforme za suživot, uz očuvanje lokalnog povijesnog i kulturnog nasljeđa. Stoga bi, ako želimo uključiti sve stanovnike, trebalo proširiti definiciju građanstva (vidi Bijelu knjigu o međukulturnom dijalogu koju je Vijeće Europe objavilo 2008. godine: „Građanstvo u najširem smislu jest i pravo i odgovornost da se sudjeluje u kulturnom, društvenom i ekonomskom životu i javnim pitanjima zajednice zajedno s ostalima.”). S tim u vezi profesor Antonio Papisca govori o pojmu „nova civitas”.

25. Strateški okvir EU-a za temeljna prava koji predlaže Agencija za temeljna prava (FRA) omogućuje ostvarenje spomenute povezanosti između vertikalne i horizontalne dimenzije, s ciljem da se time postignu učinkovito sudjelovanje, suradnja i usklađenost. S tim bi ciljem trebalo osigurati da Agencija za temeljna prava ima mogućnost nadzirati usklađenost s načelom vladavine prava i poštovanje temeljnih prava u državama članicama EU-a te po potrebi upozoriti na opasnost.

26. Zadaća Agencije za temeljna prava i Vijeća Europe je da osiguraju stabilan izvor stručnosti, naročito za lokalne i regionalne vlasti.

27. Zaštita temeljnih prava treba se izričito temeljiti na načelu višerazinskog upravljanja.

Drugi konkretni prijedlozi

28. Lokalne i/ili regionalne vlasti treba poticati da:

- štite temeljna prava i vladavinu prava i uključe ih u aktivnosti organizacija civilnog društva
- potiču javnu raspravu o važnosti tih tema te dodatno jačaju svijest o njima
- jačaju sposobnosti svih dionika pružajući im obuku i podršku
- uspostave info-punktove kojima bi građani mogli izravno pristupiti
- uspostave sustav upozoravanja, možda u suradnji s regionalnim ili lokalnim pravobraniteljem
- prenose informacije drugim tijelima vlasti na temelju tog praćenja
- nastave s eksperimentom „pametnih gradova“.

29. Odbor regija mogao bi razmotriti bi li sljedeći prijedlozi pridonijeli zaštiti vladavine prava u Europskoj uniji:

- uspostavljanje radne skupine koja bi razradila otvorenu metodu koordinacije
- uspostavljanje kontaktne točke za izvještavanje namijenjene lokalnim i regionalnim zajednicama
- razmisliti o općoj europskoj kampanji za osvješćivanje u pogledu zaštite vladavine prava namijenjenu lokalnim i regionalnim vlastima
- organiziranje konferencije o ulozi višerazinskog upravljanja u zaštiti temeljnih prava te poticanje primjene Povelje s ciljem sastavljanja sporazuma o višerazinskom upravljanju među lokalnim i regionalnim tijelima
- postizanje trostranog dogovora s Kongresom Vijeća Europe i Agencijom za temeljna prava, na osnovi Strateškog okvira EU-a za temeljna prava koji je predložila Agencija.

Bruxelles, 12. veljače 2015.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Markku MARKKULA

III.

(Pripremni akti)

ODBOR REGIJA

Mišljenje Europskog odbora regija — Prema kružnom gospodarstvu: revizija europskog zakonodavstva o otpadu

(2015/C 140/08)

Izvjestiteljica:	Mariana GÂJU, načelnica općine Cumpăna, okrug Constanța (RO/PES)
Referentni dokumenti:	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Prema kružnom gospodarstvu: program nulte stope otpada za Europu COM(2014) 398 final Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2008/98/EZ o otpadu, 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu, 1999/31/EZ o odlagalištima otpada, 2000/53/EZ o otpadnim vozilima, 2006/66/EZ o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima te 2012/19/EU o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

A. Prema kružnom gospodarstvu

1. pozdravlja činjenicu da je Komisija pokrenula paket mjera za kružno gospodarstvo⁽¹⁾ koji uspostavlja zajednički i dosljedan okvir za učinkovito korištenje resursa u Europskoj uniji. Odbor naglašava da taj postupak iziskuje političku volju za promjenom, politikom i planiranje dugoročnog ulaganja kao i promjene u stupnju osviještenosti i sudjelovanja građana te u njihovom odnosu prema resursima. Ujedno naglašava ključnu ulogu koju imaju lokalne i regionalne vlasti u smještanju tih politika u kontekst, kao i u njihovoj provedbi i procjeni⁽²⁾;

2. bezrezervno prihvaća nužnost i prednosti prelaska na kružno gospodarstvo na koje je ukazala Europska platforma visoke razine za učinkovitost resursa (EREP)⁽³⁾. OR podsjeća da je to logičan nastavak obveza utvrđenih 7. akcijskim programom EU-a za okoliš u okviru Plana za učinkovito korištenje resursa u Europi; naglašava da je uspostava kružnog gospodarstva ključni element u ostvarivanju svih ciljeva vezanih uz učinkovito korištenje resursa i osiguravanju gospodarskog rasta uz manju ovisnost o primarnim resursima, što bi dovelo do bolje zaštite okoliša;

⁽¹⁾ COM(2014) 398 final.

⁽²⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/re_platform/index_en.htm

3. stoga je duboko zabrinut činjenicom da je Komisija u prosincu najavila da namjerava povući zakonodavni prijedlog o izmjeni nekoliko direktiva o otpadu čiji je cilj promicanje kružnog gospodarstva; smatra da taj prijedlog, kojem je svojim radom niz institucija EU-a i dionika već dao znatan doprinos, u cjelini predstavlja uravnotežen niz kompromisa; u tom smislu podsjeća na jasnu poruku potpore koju su nastavku zakonodavnog postupka pružili kako Europski parlament i Vijeće ministara, tako i brojni dionici;

4. poziva Europsku komisiju na integriraniji i sveobuhvatniji pristup kružnom gospodarstvu. Uz naglasak na sprečavanju nastanka otpada i ponovnoj uporaba, prijelaz na kružno gospodarstvo također iziskuje integrirani pristup te bolje povezivanje različitih sektora politika i inicijativa, primjerice Plana za učinkovito korištenje resursa u Europi, 7. akcijskog programa za okoliš, klimatskog i energetskeg paketa, ekološkog otiska (procjena životnog ciklusa i ugljični otisak) te europske strategije „Inovacijama do održivog rasta: biogospodarstvo za Europu“;

5. u tom kontekstu prima na znanje namjeru Europske komisije da do kraja 2015. predstavi „poboljšani“ i „ambiciozniji“ niz prijedloga; izražava, međutim, ozbiljnu sumnju da je moguće postići znatno bolje kompromise o velikom broju složenih pitanja u tom razmjerno kratkom roku; podsjeća u tom kontekstu na prijeku potrebu za jasnim i pouzdanim zakonskim smjernicama za lokalne i regionalne vlasti, kao i na velik potencijal kružnog gospodarstva za doprinos gospodarskom rastu; preporučuje stoga da se ne gubi vrijeme nego da se nastavi s nastojanjima da se Komisijini prijedlozi unaprijede tijekom već započetog zakonodavnog postupka te stoga poziva Komisiju i suzakonodavce da u svom budućem radu uzmu u obzir sljedeće primjedbe i prijedloge, uključujući one o jačanju kružnog gospodarstva u ranim fazama dizajniranja i proizvodnje proizvoda;

6. naglašava potrebu uključivanja biogospodarstva u europski koncept kružnog gospodarstva. Biogospodarstvo ima godišnji promet od 22 milijarde eura te predstavlja važan doprinos zelenom i održivom rastu, a nudi i nove mogućnosti zapošljavanja i pristupa tržištu. Veći dio bioloških ulaganja odvija se na regionalnoj i lokalnoj razini na kojoj inicijative od baze prema vrhu stvaraju nove lance vrijednosti i radna mjesta;

7. u tom kontekstu osobito podsjeća na važan potencijal kružnog gospodarstva da donese uštede poduzećima, javnim vlastima i potrošačima u EU-u. Naglašava da te uštede treba pretvoriti u velika i dugoročna ulaganja u gospodarstvo EU-a koja bi trebala dovesti do otvaranja održivih radnih mjesta u EU-u;

8. naglašava da na svim razinama (europskoj, nacionalnoj i regionalnoj) treba nastaviti s razvojem okvira politika koji pogoduje kružnom gospodarstvu, koristeći se mjerama koje spajaju pametno donošenje propisa, tržišne instrumente – posebno one usmjerene na poticanje uporabe recikliranih materijala – istraživanje i inovacije, poticaje, razmjenu informacija i podršku dobrovoljnom pristupu. OR smatra da u dizajnu i inovacijama leži ključ bržeg prelaska na kružno gospodarstvo te poziva Komisiju da potiče inovacije, posebice u sklopu programa EU-a za inovacije i razvoj (Obzor 2020.), da olakša razvoj većeg broja kružnih modela za proizvode i usluge (posebice putem dosljednije politike proizvoda), da nastavi s revizijom i primjenom Direktive o ekološkom dizajnu uključivanjem kriterija učinkovitog korištenja resursa te da objasni kako da se analize ekološkog učinka primijene na dizajn proizvoda i postupaka;

9. podržava primjenu Direktive o ekološkom dizajnu na kriterije učinkovitosti korištenja resursa koji se odnose na trajnost, modularnost, mogućnost ponovne uporabe i recikliranja, s odgovarajućim savjetima potrošačima, uključujući i buduće prioritetne skupine proizvoda u planu rada za razdoblje 2015. – 2017. Odbor je pozvao na temeljitu reviziju ove direktive i njezinih provedbenih mjera u cilju promicanja učinkovitosti korištenja resursa proširivanjem njezina opsega kako bi se uključilo proizvode koji nisu povezani s energijom, a imaju značajan utjecaj na okoliš⁽⁴⁾;

⁽⁴⁾ CđR 3751/2013, CđR 1617/2013, CđR 140/2011 fin.

10. naglašava da je važno na početku proizvodnog postupka usredotočiti pozornost na ambalažu od kompozitnih materijala kako bi se smanjio otpad od tih materijala koji se ne može reciklirati ili se može reciklirati samo uz upotrebu složenih i skupih tehnologija; predlaže da bi se propisi koji se odnose na *Ecolabel* trebali proširiti na sve veći broj usluga i proizvoda u cilju osiguravanja lakše provedbe mjera za smanjenje otpada kao i u cilju pružanja korisnijih i jasnijih uputa potrošačima o tome kako mogu umanjiti ekološki učinak proizvoda i usluga;

11. pozdravlja inicijative za promicanje zelene javne nabave (GPP) koje je najavila Europska komisija, a to su savjetovanje o mogućnostima koje nude nove direktive za javnu nabavu na području zelene javne nabave, preporuka o praćenju uspješnosti država članica u postizanju okvirnog cilja zelene javne nabave od 50 % i podrška u osnivanju mreža zelene javne nabave među tijelima javnih vlasti. OR ipak ponavlja svoj poziv na obavezne ciljeve zelene javne nabave za vlade država i europske institucije ⁽⁵⁾;

12. ponavlja da je važno pratiti napredak „Učinkovitog korištenja resursa u Europi”, vodeće inicijative strategije Europa 2020. u okviru same strategije, kao i u okviru Europskog semestra i Godišnjeg pregleda rasta koji su povezani s njom. Učinkovitost korištenja resursa mora postati sastavni dio nacionalnih sustava izvještavanja u sklopu strategije Europa 2020., kao i nacionalnih programa reformi i preporuka za pojedine zemlje; u tom kontekstu poziva Europsko vijeće da u reviziju tijekom provedbe strategije Europa 2020. uključi novi glavni cilj za učinkovitost korištenja resursa – povećanje učinkovitosti korištenja resursa od najmanje 30 % do 2030. izraženo odnosom BDP-a i potrošnje sirovina – uzimajući u obzir već postojeće ciljeve na nacionalnoj razini ⁽⁶⁾;

B. O Prijedlogu direktive o izmjeni nekoliko direktiva o otpadu

13. ukazuje na napredak koji je postignut u upravljanju otpadom zahvaljujući europskom zakonodavnom okviru temeljenom na proaktivnoj politici. Odbor regija ističe da neke države članice te lokalne i regionalne vlasti ostvaruju i premašuju ciljeve EU-a na tom polju te smatra da bi novo zakonodavstvo trebalo uzeti u obzir polazne točke i potaknuti posebice one koji postižu najslabije rezultate da nastave ulagati napore u tom smislu te da ih pojačaju;

14. smatra da bi odgovorna i održiva politika hijerarhije otpada trebala nastojati postići maksimalno smanjenje proizvodnje otpada kao i smanjiti negativan utjecaj otpada i upravljanja otpadom na ljudsko zdravlje i okoliš; ona bi istovremeno trebala smanjiti potrošnju primarnih sirovina, a sekundarne sirovine iz otpada ponovo uključiti u gospodarski ciklus. Odbor regija smatra da je poštivanje hijerarhije otpada najučinkovitija metoda ograničavanja ekoloških i financijskih troškova upravljanja otpadom te da, nažalost, u Komunikaciji Komisije nije razmotrena ideja da se u Okvirnu direktivu o otpadu uključi obvezujući cilj općeg smanjenja otpada;

15. smatra da bi se trebala olakšati primjena mehanizama utvrđivanja kriterija za status nusproizvoda ili za prestanak statusa otpada kao jedna od najizravnijih mjera za olakšavanje ponovnog uvođenja materijala u proizvodni ciklus te time i za približavanje kružnom gospodarstvu;

16. imajući u vidu razlike koje postoje među regijama i državama članicama EU-a u pogledu postizanja ciljeva postavljenih u postojećim europskim propisima o upravljanju otpadom ⁽⁷⁾, naglašava da je od velike važnosti poticati suradnju i širenje dobrih praksi na tom polju kako bi se državama članicama i regijama koje ostvaruju najslabije rezultate pomoglo u postizanju krajnjih ciljeva; no potrebno je uzeti u obzir da su u regijama ili područjima u kojima je stanovništvo raspršeno, koja su rijetko naseljena i u kojima su centri za obradu otpada veoma udaljeni, troškovi zbrinjavanja otpada viši te je postizanje nulte stope otpada vrlo teško izvestivo;

17. ističe važnost stvaranja tržišta materijala dobivenih iz otpada te proizvoda izrađenih od njih, uvođenja ujednačenog pravnog okvira te osiguravanja jednakih uvjeta za sve aktere koji vrše uporabu tih materijala i ponovo ih uvode u gospodarski ciklus;

⁽⁵⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁶⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁷⁾ Direktive 2008/98/EC, 99/31/EC, 94/62/EC.

18. naglašava ključnu ulogu koju lokalne i regionalne vlasti igraju u provedbi zakonodavstva na ovom području, u stvaranju i financiranju infrastrukture za obradu i skladištenje otpada te u upravljanju njegovim tokovima, od čega im potonje predstavlja jedan od najvećih izazova. Kao i u svom prethodnom mišljenju⁽⁸⁾, Odbor regija zalaže se za to da lokalne i regionalne vlasti imaju veću ulogu u reviziji ciljeva koje trebaju ispuniti. Stoga od EU-a traži da lokalnim i regionalnim vlastima osigura razinu intervencije i suradnje koja je u potpunosti u skladu s načelom supsidijarnosti;

19. izražava žaljenje što se u Prijedlogu direktive ne posvećuje dovoljno pažnje uporabi u energetske svrhe otpada koji se ne može reciklirati, kao posljednjoj mjeri u postupku iskorištavanja otpada, iako bi državama članicama to omogućilo da lakše ispune ambiciozne ciljeve koji su im zadani, a istovremeno bi ojačalo energetska neovisnost Europske unije;

20. smatra da su rezultati procjene učinka⁽⁹⁾ priložene tekstu Prijedloga direktive Europskog parlamenta i Vijeća vrlo optimistični te preporučuje Komisiji da pojasni podatke na osnovi kojih je provedena ta procjena, uključujući znanstvene temelje koji su je naveli da odabere određeni postupak, troškove tog postupka i, naposljetku, opravdanost odluke da se kao kriterij odabere stanje u državama članicama koje postižu najbolje rezultate;

21. nadovezujući se na prethodne preporuke⁽¹⁰⁾, podržava ubrzano sustavno uvođenje gospodarskih instrumenata u gospodarenje otpadom od strane država članica i lokalnih i regionalnih vlasti, primjerice promicanjem tih instrumenata u okviru planova za gospodarenje otpadom i ostvarivanje ciljeva (u sklopu sustava ranog upozoravanja) te promicanjem proširene odgovornosti proizvođača; Odbor ističe potencijal tih instrumenata da za lokalne i regionalne vlasti ostvare prihode koji se mogu iskoristiti za kompenziranje (dijela) administrativnih troškova povezanih s primjenom i provedbom ciljeva za otpad, a koji bi također mogli osigurati sredstva za čišćenje smeća, recikliranje te druge projekte povezane s okolišem;

Definicije

22. traži od Vijeća i Europskog parlamenta da u Prilogu VI. Prijedloga direktive zadrže jedinstvenu i nedvosmisleno definiciju *komunalnog otpada*. Tu je definiciju potrebno pojasniti stavljajući naglasak na *prirodu otpada* koji se skuplja, a ne na to *tko* ga skuplja. Jasna jedinstvena definicija nužna je za osiguravanje dosljednosti i dobre provedbe politike kao i za usporedbu uspjeha kojeg postižu različite lokalne i regionalne vlasti i države članice;

23. izražava zadovoljstvo u vezi s prijedlogom da se izmijeni definicija *otpada pripremljenog za uporabu i recikliranog otpada*. Iako taj prijedlog još nije u potpunosti utemeljen na rezultatima postupaka, odgovara na zahtjeve koje je Odbor regija postavio za uvođenjem jedinstvene metode izračunavanja uspješnosti recikliranja i količine stvarno recikliranog otpada⁽¹¹⁾;

24. preporučuje Komisiji da ponovo razmotri definicije *prikupljanja otpada* i *odvojenog prikupljanja otpada* s obzirom na to da se one interpretiraju na različite načine u različitim državama članicama. Odbor regija također preporučuje da se definira pojam *razvrstavanja otpada*, kako zbog statistike i izvještavanja tako i zbog kvalitete tog materijala, jer velik broj država članica popisuje i broji otpad koji se donosi na mjesto razvrstavanja otpada, a koji može sadržavati do 30 % nečistoća;

Jedinstvena metoda mjerenja

25. naglašava i podržava važnost uvođenja *jedinstvene metode izračunavanja ciljeva recikliranja* te pozdravlja prijedlog Komisije. Pojednostavljenje i odabir „metode usmjerene na rezultate” omogućit će lakšu usporedbu različitih razina uspješnosti u EU-u i podržati pretvaranje otpada u korisne resurse; ipak ističe da još postoje brojna pitanja o predloženoj metodi izračunavanja. Za neke bi tokove otpada moglo biti vrlo teško postići ciljeve koristeći se postojećim tehnikama. Odbor traži od Europske komisije da rastumači metodu izračunavanja i korištene definicije te da po potrebi predloži promjene;

⁽⁸⁾ CdR 1617/2013.

⁽⁹⁾ SWD(2014) 208 final.

⁽¹⁰⁾ CdR 3751/2013, CdR 1617/2013.

⁽¹¹⁾ CdR 3751/2013.

Sprečavanje nastanka otpada i optimizacija modela gospodarenja otpadom

26. naglašava da je potrebno dati apsolutan prioritet sprečavanju nastanka otpada u cilju poštovanja „hijerarhije otpada” u kojoj je sprečavanje nastanka otpada na prvom mjestu, a i s obzirom na to da je to načelo osnovni element kružnog gospodarstva. U cilju toga Komisija bi prvo trebala predložiti *obvezujuće ciljeve za sprečavanje nastanka otpada*, popraćene financijskim poticajima, kao i potpunu primjenu načela „onečišćivač plaća”;

27. ponovo traži da se uvede obvezan cilj sprečavanja nastanka i/ili smanjenja komunalnog otpada u EU-u kako bi se do 2020. godine količina komunalnog otpada proizvedena po glavi stanovnika smanjila za 10 % u odnosu na razinu zabilježenu 2010. godine ⁽¹²⁾;

28. preporučuje uvođenje dodatnih mjera za unapređenje odvojenog prikupljanja i recikliranja otpada, poput poticanja pneumatskog prijevoza kućnog otpada do spremnika za odvojeno prikupljanje, postavljanja spremnika s više odjeljaka na gradilištima kako bi se olakšalo odvajanje i zbrinjavanje različitih vrsta otpada nastalog gradnjom i rušenjem, razvoja modela za gospodarenje te postrojenja za recikliranje otpada od solarnih fotonaponskih ploča, čiji se porast očekuje, te uvođenja infrastrukturne mreže za dekontaminaciju i uporabu vozila na kraju njihova uporabnog vijeka;

Proširena odgovornost proizvođača

29. naglašava da se prilikom prijelaza na kružno gospodarstvo ne smije razmatrati samo gospodarenje otpadom, već bi se trebali uključiti i drugi sektori koji se bave razvojem i proizvodnjom proizvoda. Kako bi bilo moguće lako reciklirati i stavljati na raspolaganje proizvode, potrebno je poticati ekološki prihvatljiv razvoj proizvoda kao i širenje tehnologija kod kojih ne nastaje otpad ili nastaje malo otpada;

30. u pogledu povećanja proširene odgovornosti proizvođača, poziva Vijeće i Europski parlament da zadrže predloženu izmjenu članka 8. Okvirne direktive o otpadu u skladu s kojom se države članice više neće samo pozivati već odsad obvezati na poticanje ekološke učinkovitosti i ekološkog dizajna proizvoda koji moraju biti održivi i moraju se moći reciklirati, kao i na to da u obzir uzmu utjecaj cjelokupnog životnog ciklusa proizvoda;

31. primjećuje da se u Prijedlogu direktive ne izražava nijedan kvantificirani cilj u pogledu ekološki odgovornog dizajniranja proizvoda te stoga poziva da se gospodarske subjekte potakne na veću ekološku odgovornost te da se iznesu konkretne preporuke za korištenje određenog postotka recikliranih materijala u proizvodima koji se stavljaju na tržište; u tom kontekstu ujedno ističe važnost instrumenta *Ecolabel*;

32. smatra da se načelo proširene odgovornosti proizvođača – i tvorničara i uvoznika – pokazalo korisnim oruđem politike koja potiče mjere sprečavanju nastanka otpada. Odbor regija ipak zahtijeva primjenu popratnih mjera kako bi se osiguralo da proizašli troškovi ne padnu na krajnjeg korisnika i potrošača te da stvorena dobit bude uložena u postupak upravljanja otpadom;

33. i dalje podržava jačanje načela proširene odgovornosti proizvođača u zakonodavstvu EU-a ⁽¹³⁾ te stoga podržava prijedlog za uvođenje minimalnih standarda (pokrivanje troškova prikupljanja, upravljanja i obrade tokova otpada te troškova informiranja građana i prilagođavanja dizajna proizvoda po ugledu na ekološki dizajn);

Ciljevi

34. traži od Europskog parlamenta i Vijeća da ostanu ambiciozni u pogledu cilja koji Komisija predlaže u vezi s ponovnom uporabom i recikliranjem komunalnog otpada. Odbor regija također pozdravlja novu odredbu prema kojoj države članice moraju u svoje planove za upravljanje otpadom uvesti mjere za recikliranje otpada koji sadrži znatnu količinu kritičnih sirovina;

⁽¹²⁾ CdR 1617/2013.

⁽¹³⁾ CdR 1617/2013.

35. preporučuje da zakonodavstvo EU-a bude i ambiciozne i realno. Odbor napominje da bi istovremeno uvođenje prijedloga za izmjenu ciljeva i jedinstvene metode izračunavanja moglo predstavljati velik izazov za brojne države članice kao i lokalne i regionalne vlasti, posebice one koje su imale poteškoća u provođenju postojećih propisa. Uputno je postaviti nove ciljeve tek nakon detaljne analize razloga i posljedica neuspjeha u postizanju postojećih ciljeva, i to i na regionalnoj razini, pri čemu je posebno važna demografska osobitost određenih područja čija je gustoća naseljenosti iznimno niska; predlaže da se odrede ciljevi recikliranja koji bi bili i ambiciozni i realni, a zasnivali bi se na temeljitoj raspravi s državama članicama i njihovim lokalnim i regionalnim vlastima o mjerama potrebnim da bi se osiguralo učinkovito praćenje i uspješna provedba tih ciljeva;

36. naglašava da provedba postojećih ciljeva znatno varira od jedne države članice do druge ili od regije do regije; upozorava, međutim, na činjenicu da pozitivni rezultati postignuti u nekim državama članicama također pokazuju da je moguće u potpunosti ili barem djelomično ostvariti ambiciozne ciljeve ukoliko za to postoje povoljni uvjeti te ukoliko se, tamo gdje trenutačno još ne postoje, razviju potrebni administrativni kapaciteti ⁽¹⁴⁾;

37. snažno se zalaže da se ciljevi koje će postaviti nova direktiva povežu s kvalitetom recikliranih materijala ili materijala dobivenih oporabom kako bi se osiguralo da reciklirani materijali ne štete okolišu ili ljudskom zdravlju i da se mogu natjecati na tržištu pod istim uvjetima kao i primarne sirovine. Osim toga treba utvrditi dosljedna i jasna načela za izračun stvarnih kvota recikliranja;

38. preporučuje da se održi ambicioznost ciljeva za recikliranje ambalažnog otpada do 2020., 2025. i 2030. godinu te podržava prijedlog za upotrebu jedinstvene metode izračunavanja uspješnosti recikliranja koja bi bila ograničena na aktivnosti recikliranja, a ne bi uključivala aktivnosti oporabe i recikliranja, kao što je sada slučaj. Kvantitativne ciljeve recikliranja treba utvrditi nakon što se procijeni učinak izmjene metode izračunavanja. Pri primjeni metoda izračunavanja i utvrđivanju ciljeva u obzir treba također uzeti izravnu ponovnu uporabu ambalaže. OR je već tražio da se istraži mogućnost povećanja stope recikliranja plastične ambalaže na 70 %, a stakla, metala, papira, kartona i drveta na 80 % do 2020. godine;

39. ponovno poziva da se u revidiranu okvirnu direktivu EU-o o otpadu uvede novi cilj za recikliranje biootpada u svrhu poticanja razvoja tog sektora i uvođenja kvantitativnih ciljeva ⁽¹⁵⁾. Uz to, Komisija bi također mogla utvrditi obvezujuće kriterije za kvalitetu komposta kako bi potaknula tržište recikliranja biootpada i zaštitu okoliša ⁽¹⁶⁾. U tu bi svrhu moglo biti korisno odrediti smjernice s kojima bi se upoznao što veći broj građana u cilju poboljšanja kvalitete biootpada koji se prikuplja i šalje na izradu komposta;

40. još jednom ističe potrebu da se uspostave dodatni ciljevi u pogledu pripreme za ponovnu uporabu. Ti bi ciljevi trebali biti obvezujući, jasni i specifični za svaki od tokova otpada, posebice za namještaj, tekstil i otpadnu električnu i elektroničku opremu, naročito s obzirom na to da u nekim državama slični ciljevi već postoje na nacionalnoj ili regionalnoj razini ⁽¹⁷⁾;

Odlaganje otpada na odlagališta

41. nadovezujući se na poziv Europskog parlamenta da se postepeno uvede zabrana korištenja odlagališta ⁽¹⁸⁾, OR traži da se do 2020. godine zabrani da se na odlagališta odlaže otpad koji se može reciklirati ili je biološki razgradiv ⁽¹⁹⁾. U tom smislu poziva Europski parlament i Vijeće da barem zadrže predloženi cilj, odnosno da se od 1. siječnja 2025. biološki razgradiv otpad više ne odlaže na odlagališta, a da se otpad koji se može reciklirati prikuplja odvojeno te da se doista i reciklira kad je to izvedivo s tehnološkog i ekonomskog stajališta;

⁽¹⁴⁾ Vidi, također Izvješće o procjeni teritorijalnog učinka za paket mjera za kružno gospodarstvo, CdR 05609/2014.

⁽¹⁵⁾ CdR 74/2009 fin.

⁽¹⁶⁾ CdR 1617/2013.

⁽¹⁷⁾ CdR 1617/2013, CdR 3751/2013, CdR 140/2011 final.

⁽¹⁸⁾ Izvještaj Europskog parlamenta o učinkovitom korištenju resursa u Europi (2011/2068(INI)), 8.5.2012.

⁽¹⁹⁾ CdR 3751/2013, CdR 1617/2013.

42. poziva da se preispita definicija ciljeva za smanjenje otpada jer se pojmove neopasnog odlagališta i komunalnog otpada poistovjećuje u predstavljenim izračunima i omjerima, unatoč tomu što komunalni otpad nije jedina vrsta otpada koja se može odložiti na neopasno odlagalište. OR također navodi da bi se predloženi neobvezujući cilj – ograničenje odlaganja preostalog otpada na odlagališta na najviše 5 % do 2030. godine – mogao izraziti na fleksibilniji način, no naglašava da bi on trebao postati obvezujući cilj za smanjenje odlaganja tog otpada. To bi bolje odražavalo mandat koji je uveo Sedmi akcijski program za okoliš i prethodne preporuke OR-a⁽²⁰⁾;

43. poziva Komisiju da i dalje radi na potencijalu za recikliranje građevinskog otpada i otpada od rušenja te posebice da procijeni je li jedinstveni cilj za građevinski otpad i otpad od rušenja dovoljan za poticanje prikupljanja, razvrstavanja i recikliranja različitih građevinskih materijala ili bi bili potrebni zasebni ciljevi za građevinske materijale koji su u manjoj količini zastupljeni u građevinskom otpadu i otpadu od rušenja;

Sustav ranog upozoravanja i izvješća

44. pozdravlja uvođenje sustava ranog upozoravanja usmjerenog na praćenje ostvarivanja ciljeva recikliranja predloženih u novoj direktivi. Planovi za ostvarivanje ciljeva uklapaju se u smisao preporuka Odbora regija koji se zalagao za uvođenje posebnog plana za svaku državu članicu; ipak poziva Komisiju da državama članicama pri izradi tih planova ponudi metodološku podršku;

45. uz to, također pozdravlja uvođenje obaveze izrade *godišnjih izvješća*, popraćenih izvještajem o kontroli kvalitete, koja provjerava nezavisna treća strana. Ta bi odredba mogla stvoriti uvjete potrebne za bolju procjenu stanja u državama članicama u pogledu ostvarenja ciljeva te omogućiti poduzimanje mjera za poboljšanje uspješnosti;

46. preporučuje da ocjenjivanje godišnjeg izvješća koje provodi nezavisna treća strana bude obavezno samo ako postoji sumnja u pouzdanost podataka navedenih u izvješću te preporučuje Komisiji da odredi objektivne kriterije prema kojima se vrši ocjenjivanje i osigura metodološku potporu;

Supsidijarnost i proporcionalnost

47. smatra da novi ciljevi u pogledu recikliranja komunalnog otpada, ambalažnog otpada i otpadne električne i elektroničke opreme, postepena zabrana odlaganja otpada koji se može reciklirati na odlagališta prvo do 2025., a zatim do 2030. godine, sustav ranog upozoravanja ni izmjena obaveza u pogledu izvješća ne izazivaju zabrinutost sa stajališta supsidijarnosti. No, u pogledu proporcionalnosti, razlike u razini provedbe postojećih ciljeva i rokovi provedbe novih ciljeva koje zahtijeva Komisija predstavljaju poteškoće⁽²¹⁾;

Delegirani akti

48. sa zabrinutošću ukazuje na brojne odredbe nove direktive koje omogućavaju Komisiji da usvoji delegirane akte.

⁽²⁰⁾ CdR 3751/2013, CdR 1617/2013.

⁽²¹⁾ Izvještaj o savjetovanju mreže za praćenje primjene načela supsidijarnosti i skupine stručnjaka za supsidijarnost Odbora regija, 2014.

II. PREPORUKE ZA AMANDMANE

Amandman 1.

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

Članak 1. – modifikacija Direktive 2008/98/EZ, točka 6. – amandman na članak 8., točka b)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„2. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi potakle dizajniranje proizvoda kojim se smanjuje njihov utjecaj na okoliš i stvaranje otpada u tijeku proizvodnje i kasnije uporabe proizvoda, a da se njima ne naruši unutarnje tržište.</p> <p>Tim su mjerama obuhvaćene mjere kojima se potiču razvoj, proizvodnja i marketing proizvoda koji su pogodni za višekratnu uporabu, tehnički trajni, a kad postanu otpad, pogodni su za ponovnu uporabu i recikliranje kako bi se omogućila provedba hijerarhije otpada. Tim se mjerama vodi računa o utjecaju punog životnog ciklusa proizvoda;”</p>	<p>(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„2. <u>Europska komisija i Države članice</u> poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi <u>osigurale da se provodi potakle</u> dizajniranje proizvoda kojim se smanjuje njihov utjecaj na okoliš i stvaranje otpada u tijeku proizvodnje i kasnije uporabe proizvoda, a da se njima ne naruši unutarnje tržište. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi potakle dizajniranje proizvoda kojim se smanjuje njihov utjecaj na okoliš i stvaranje otpada u tijeku proizvodnje i kasnije uporabe proizvoda, a da se time ne naruši unutarnje tržište.</p> <p>Tim su mjerama obuhvaćene mjere kojima se potiču razvoj, proizvodnja i marketing proizvoda koji su pogodni za višekratnu uporabu, tehnički trajni, a kad postanu otpad, pogodni su za ponovnu uporabu i recikliranje kako bi se omogućila provedba hijerarhije otpada. Tim se mjerama vodi računa o utjecaju punog životnog ciklusa proizvoda;”</p>

Obrazloženje

Na izvoru je moguće ostvariti najznačajnije promjene kako bi se postiglo učinkovito korištenje resursa. Poboljšanje dizajna proizvoda tako da ih se može ponovo koristiti, popraviti ili reciklirati i optimiranje njihove ambalaže može znatno doprinijeti sprečavanju nastanka otpada, što je na čelu hijerarhije otpada, i ima prioritet nad recikliranjem i ponovnom uporabom. Nužno je stoga uvesti ambiciozniju politiku u pogledu ekološkog dizajna, i na razini EU-a i na razini država članica.

Amandman 2.

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

Članak 1. – Izmjene Direktive 2008/98/EZ, točka 11.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>11. U članku 22. drugi stavak zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„Kako bi smanjile onečišćenje otpadnih materijala, države članice do 2025. moraju osigurati odvojeno prikupljanje biološkog otpada.</p> <p>Komisija provodi procjenu gospodarenja biološkim otpadom kako bi prema potrebi dostavila prijedlog. U okviru procjene ispitat će se mogućnost postavljanja minimalnih zahtjeva za gospodarenje biološkim otpadom i kriterija kvalitete za kompost i proizvode digestije biološkog otpada kako bi se mogla jamčiti visoka razina zaštite zdravlja ljudi i okoliša;”</p>	<p>11. U članku 22. drugi stavak zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„Kako bi smanjile onečišćenje <u>otpadnih materijala koji se mogu reciklirati i osigurale optimalno recikliranje biološkog otpada</u>, države članice do 2025. moraju osigurati odvojeno prikupljanje biološkog otpada.</p> <p>Komisija provodi procjenu gospodarenja biološkim otpadom kako bi prema potrebi dostavila prijedlog. U okviru procjene ispitat će se mogućnost ~~postavljanja minimalnih zahtjeva za gospodarenje biološkim otpadom~~ i kriterija kvalitete za kompost i proizvode digestije biološkog otpada kako bi se mogla jamčiti visoka razina zaštite zdravlja ljudi i okoliša;”</p>

Obrazloženje

Biootpad nije onečišćujuća tvar. Njegovo prikupljanje mora biti vođeno nastojanjem da se iz njega izvuče najveća moguća korist, primjerice proizvodnjom energije iz bioplina ili gnojiva, a ne nastojanjem da ostali otpad ostane suh. Uz to, ne bi se trebalo nametati određene opcije za odvojeno prikupljanje ili za upravljanje biološkim otpadom. Uvijek je potrebno dopustiti fleksibilnost u cilju prilagođavanja lokalnim uvjetima i novim tehnologijama. Važna je kvaliteta biootpada, a ne način na koji se skuplja ili kojim se njime upravlja.

Amandman 3.

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD), Annex VI

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Sastav komunalnog otpada</p> <p>Komunalni otpad uključuje otpad iz kućanstava i malo-prodaje, malih poduzeća, uredskih zgrada i ustanova (poput škola, bolnica, zgrada javne uprave) koji je vrstom i sastavom sličan otpadu iz kućanstava i koji prikupljaju općine ili se prikuplja u ime općina.</p> <p>Uključuje sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> — glomazni otpad (npr. bijela tehnika, namještaj, madraci); — otpad iz dvorišta, lišće, pokošenu travu, otpad pometen s ulica, sadržaj kontejnera za otpatke i otpad od čišćenja tržnica; — otpad od odabranih komunalnih usluga, tj. otpad od održavanja parkova i vrtova, otpad od čišćenja ulica; <p>Komunalni otpad uključuje i otpad iz istih izvora i slične vrste i sastava:</p> <ul style="list-style-type: none"> — koji se ne prikuplja u ime općine, već putem sustava odgovornosti proizvođača ili privatnih neprofitnih institucija za ponovno korištenje i recikliranje, prikupljen uglavnom odvojenim prikupljanjem, — koji potječe iz ruralnih područja u kojima nema redovitog odvoza otpada. <p>Komunalni otpad ne uključuje sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> — otpad iz kanalizacijske mreže i pročišćavanja otpadnih voda, uključujući kanalizacijski mulj, — građevinski otpad i otpad od rušenja. 	<p>Sastav komunalnog otpada</p> <p>Komunalni otpad uključuje otpad iz kućanstava i malo-prodaje, malih poduzeća, uredskih zgrada i ustanova (poput škola, bolnica, zgrada javne uprave) koji je vrstom i sastavom sličan otpadu iz kućanstava i koji prikupljaju općine ili se prikuplja u ime općina.</p> <p>Uključuje sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> — glomazni otpad (npr. bijela tehnika, namještaj, madraci); — otpad iz dvorišta, lišće, pokošenu travu, otpad pometen s ulica, sadržaj kontejnera za otpatke i otpad od čišćenja tržnica; — otpad od odabranih komunalnih usluga, tj. otpad od održavanja parkova i vrtova, otpad od čišćenja ulica; <p>Komunalni otpad uključuje i otpad iz istih izvora i slične vrste i sastava:</p> <ul style="list-style-type: none"> — koji se ne prikuplja u ime općine, već putem sustava odgovornosti proizvođača ili privatnih neprofitnih institucija za ponovno korištenje i recikliranje, prikupljen uglavnom odvojenim prikupljanjem, — koji potječe iz ruralnih područja u kojima nema redovitog odvoza otpada. <p>Komunalni otpad ne uključuje sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> — otpad iz kanalizacijske mreže i pročišćavanja otpadnih voda, uključujući kanalizacijski mulj, — građevinski otpad i otpad od rušenja. <p><u>Europski katalog otpada točno navodi što sve obuhvaća komunalni otpad.</u></p>

Obrazloženje

Neophodno je baratati zajedničkom definicijom kako bi se ustanovilo ostvaruju li države članice ciljeve postavljene propisima o otpadu i usporedilo njihove politike, a ne radi ocjene djelovanja lokalnih vlasti. Stoga se komunalni otpad mora definirati na temelju prirode otpada koji se skuplja (odnosno na temelju njegova sastava), a na temelju toga tko ga skuplja. Uz to, definicija komunalnog otpada iznesena u direktivi nalazi se u još detaljnijem obliku u Europskom katalogu otpada koji se temelji na odluci Europske komisije.

Bruxelles, 12. veljače 2015.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Markku MARKKULA

Mišljenje Europskog odbora regija — Interoperabilnost kao sredstvo modernizacije javnog sektora

(2015/C 140/09)

Izvjestiteljica:	Odeta Žerlauskienė (LT/ALDE), članica vijeća okružne općine Skuodas
Referentni dokument:	Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa interoperabilnih rješenja za europske javne uprave, poduzetnike i građane (ISA2) Interoperabilnost kao sredstvo modernizacije javnog sektora COM(2014) 367 final

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

1. Naglašava prednosti i mogućnosti koje opsežna upotreba informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) pruža za veću učinkovitost i transparentnost javnog sektora;
2. Svjestan je koliko je važna dostupnost javnih institucija privatnim osobama i poduzećima putem elektroničkih sredstava, bez obzira na fizičku lokaciju korisnika te stoga ističe svoju podršku razvoju prekograničnih javnih usluga, posebno onih koje obuhvaćaju aspekte interoperabilnosti i elektroničkog utvrđivanja identiteta, elektroničkog potpisa, elektroničke dostave dokumenata i drugih sastavnih elemenata e-uprave⁽¹⁾;
3. Ističe važnost interoperabilnosti između javnih uprava različitih država članica i onih Europske unije kao elementa opće modernizacije javnih uprava diljem EU-a, kao i tijela Unije, u svrhu ostvarenja ciljeva strategije Europa 2020. i njenog vodećeg programa – Digitalnog programa za Europu⁽²⁾;
4. Primjećuje da EU posvećuje veliku pažnju programima za interoperabilnost otkad su prvi puta uvedeni 1995. godine⁽³⁾ te da su razna tijela EU-a pozitivno ocijenila te aktivnosti⁽⁴⁾. Poziva na nastavak tog zalaganja i daljnju modernizaciju javnih usluga, čime se promiče dobro upravljanje i pospješuje prekogranična i međusektorska interakcija;
5. Pozdravlja zaključke Europskog vijeća od 24. i 25. listopada 2013. iz kojih proizlazi da bi trebalo nastaviti s modernizacijom javnih uprava, s posebnim naglaskom na elektroničkim uslugama poput e-uprave, e-zdravstva, elektroničkog izdavanja računa i elektroničke nabave, a koji su ukazali na potrebu da se osigura interoperabilnost među tim uslugama, čime bi se ostvario veći broj kvalitetnijih digitalnih usluga za građane i poduzeća diljem Europe, smanjili troškovi te povećala učinkovitost, transparentnost i kvaliteta usluga u javnom sektoru;

⁽¹⁾ Vidi: CdR 4165/2014, 5960/2013, 5559/2013, 3597/2013, 1646/2013, 2414/2012, 1673/2013, 626/2012, 402/2012, 65/2011, 104/2010.

⁽²⁾ *Digitalni program za Europu*, Komunikacija Komisije, COM(2010) 245 final, 28.8.2010.

⁽³⁾ Prvim pravnim aktom na tom području smatra se Odluka Vijeća 95/468/EZ od 6. studenoga 1995. o doprinosu Zajednice telematskoj razmjeni podataka između uprava u Zajednici (IDA).

⁽⁴⁾ Rezolucija Europskog parlamenta o konkurentnom jedinstvenom digitalnom tržištu – e-uprava kao predvodnica (3. travnja 2012.).

6. Želi istaknuti rezultate godišnjih pregleda rasta koje je Komisija objavila 2011., 2012. i 2013. godine, koji pokazuju da kvaliteta europskih javnih uprava izravno utječe na gospodarsko okruženje te da je stoga od ključne važnosti za poticanje produktivnosti, konkurentnosti i rasta. Stoga skreće pozornost na važnost pravovremene opsežne modernizacije javnih uprava;

7. Više od 100 000 lokalnih i regionalnih tijela iz svih 28 država članica, kao i iz drugih zemalja na koje zakonodavstvo EU-a izravno utječe, ključni su pružatelji usluga široj javnosti i poduzećima, ističe Odbor. Njihov se glas treba čuti te ga treba uzeti u obzir pri osmišljavanju inicijativa koje utječu na pružanje javnih usluga;

8. Pozdravlja Prijedlog programa interoperabilnih rješenja za europske javne uprave, poduzetnike i građane (ISA2), koji smatra korakom prema dovršenju europskog digitalnog tržišta ⁽⁵⁾. Ipak, Odbor ističe da je, u cilju povećanja dosljednosti i sinergije, važno taj program uskladiti s drugim relevantnim područjima politika kao što su europski semestar, program Obzor 2020., Instrument za povezivanje Europe (CEF), drugi stup Digitalnog programa za Europu koji se odnosi na interoperabilnost i norme, Europska strategija za interoperabilnost, Europski okvir za interoperabilnost i njihove buduće inačice;

Prema interoperabilnosti javnih uprava u EU-u

9. Prima na znanje rezultate studija iz kojih proizlazi da vlade država članica moraju još mnogo učiniti kako bi poduzećima i privatnim osobama osigurale pouzdan pristup elektroničkim javnim uslugama, čak i unutar vlastitih država članica: prema pokazateljima, takav pristup trenutno je omogućen za 72 % ukupnih usluga, dok je samo 42 % prekograničnih javnih usluga, dakle manje od pola, dostupno državljanima drugih zemalja EU-a ⁽⁶⁾;

10. Naglašava značaj europske razine u koordinaciji i pružanju smjernica za dobre prakse na novim područjima kao što su elektroničke javne usluge i njihova prekogranična interoperabilnost;

11. Ukazuje na prednosti u vidu manjih troškova, ponovne upotrebljivosti i fleksibilnosti krajnjeg proizvoda, koje pruža upotreba otvorenih normi;

12. Stoga traži da se ulože naponi kako bi se osigurala opsežna međusektorska i prekogranična interoperabilnost e-usluga EU-a i država članica na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, dopuštajući, kad je to prikladno, svim zainteresiranim zemljama da se uključe u taj sustav;

13. Pozdravlja činjenicu da se nacrt odluke nadograđuje na inicijativu o e-koheziji, kojoj je cilj pojednostaviti i racionalizirati provedbu kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020. elektroničkom razmjenom podataka između korisnika i relevantnih tijela;

14. Slaže se sa stavom, izraženim u nacrtu odluke, da treba postupati oprezno budući da pristup usmjeren na interoperabilnost pojedinog sektora sa sobom nosi opasnost da će usvajanje različitih ili nekompatibilnih rješenja na nacionalnim ili sektorskim razinama stvoriti nove elektroničke prepreke koje bi mogle ometati ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, kao i s njime povezanu slobodu kretanja i konkurentnost tržišta;

⁽⁵⁾ Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa interoperabilnih rješenja za europske javne uprave, poduzetnike i građane (ISA2) – Interoperabilnost kao sredstvo modernizacije javnog sektora, Bruxelles, 26.6.2014., COM(2014) 367 final 2014/0185 (COD)

⁽⁶⁾ eGovernment Benchmark Framework 2012-2015 Method paper July 2012, Final Report: A study prepared for the European Commission DG Communications Networks, Content & Technology (Referentni okvir za elektroničke usluge javne vlasti u razdoblju 2012. – 2015., srpanj 2012., Završno izvješće – studija za Glavnu upravu za komunikacijske mreže, sadržaje i tehnologiju Europske komisije), dostupan na https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/eGovernment%20Benchmarking%20method%20paper%20published%20version_0.pdf

15. Pozdravlja spremnost da se programom ISA2 promiče i, kad je to primjereno, podupire djelomična ili potpuna standardizacija postojećih interoperabilnih rješenja, i to u skladu s drugim aktivnostima standardizacije na razini EU-a te u sklopu europskih i drugih međunarodnih organizacija za standardizaciju;

16. Primjećuje da bi zakonodavstvo o interoperabilnosti trebalo proširiti na privatne osobe i poduzeća ⁽⁷⁾ te stoga poziva na veću otvorenost programa ISA2 prema nevladinim sektorima;

17. Skreće pažnju na visok stupanj povjerenja u usluge računalstva u oblaku ⁽⁸⁾, no ističe da zbog fizičke prirode tih usluga najveću pažnju treba posvetiti pitanjima sigurnog i potpunog funkcioniranja interoperabilnih sustava;

18. Naglašava činjenicu da interoperabilnost e-Uprave iziskuje ne samo kompatibilnost sustava (rješenja koja omogućuju komunikaciju strojeva – M2M), već i sposobnost javnih službi da u svom radu usko surađuju s informacijskim sustavima, kao i osvještenost javnosti o mogućnostima koje takvi sustavi pružaju. Odbor stoga predlaže da se programu ISA2 pridodaju komponente jačanja ljudskih kapaciteta, kako u smislu digitalnih i jezičnih vještina tako i osvješćivanja, kao što je predloženo u drugim zakonodavnim aktima ⁽⁹⁾;

Područje primjene

19. Pozdravlja opseg predloženog programa ISA2 koji će obuhvatiti sve razine uprave (europsku, lokalnu, regionalnu i nacionalnu) te izražava spremnost da u obzir uzme njihove specifične potrebe, kao i potrebe građana i poduzeća kad je to primjereno ⁽¹⁰⁾;

20. Primjećuje da su, u nizu ministarskih izjava ⁽¹¹⁾, ministri pozvali Komisiju da olakša suradnju među državama članicama provedbom prekograničnih i međusektorskih interoperabilnih rješenja kojima će se omogućiti učinkovitije i sigurnije javne usluge;

21. Stoga pozdravlja to što se razvijena rješenja za interoperabilnost daju na neograničenu upotrebu ostalim institucijama i tijelima Unije te nacionalnim, regionalnim i lokalnim javnim upravama, olakšavajući time njihovu prekograničnu ili međusektorsku interakciju ⁽¹²⁾;

22. Pozdravlja otvaranje programa ISA2 prema Europskom gospodarskom prostoru i zemljama kandidatkinjama kao sredstvo promoviranja njihove integracije u EU. Ipak, uzimajući u obzir moguće interese drugih partnerskih država i potencijal širenja poticaja za dobro upravljanje, predlaže da se mogućnost financiranja putem programa ISA2 otvori i drugim partnerskim državama, naročito onima uključenim u Istočno partnerstvo ili Euro-mediteransko partnerstvo;

23. Smatra, međutim, donekle ograničenom i neodređenom odredbu prema kojoj nacionalne uprave mogu podršku za svoja nastojanja dobiti putem posebnih instrumenata u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) te traži da se taj prijedlog detaljnije razradi;

⁽⁷⁾ COM(2014) 367 final 2014/0185 (COD), str. 10.

⁽⁸⁾ Vidi: Komunikacija o oslobađanju potencijala računalstva u oblaku u Europi. COM(2012) 529.

⁽⁹⁾ Naročito u Uredbi (EU) br. 1303/2013.

⁽¹⁰⁾ COM(2014) 367 final, točka 29.

⁽¹¹⁾ Vidi izjave usvojene u Manchesteru 24. studenog 2005., u Lisabonu 19. rujna 2007., u Malmöu 18. studenog 2009. i u Granadi 19. travnja 2010.

⁽¹²⁾ COM(2014) 367 final, točka 2. Odluke.

Usklađivanje napretka u osiguravanju interoperabilnosti

24. Priznaje napredak koji je u nastojanjima da se europske javne usluge učini interoperabilnima ostvaren uvođenjem Europske strategije za interoperabilnost (EIS) i Europskog okvira za interoperabilnost (EIF) te predlaže da Komisija redovito izvještava o razini interoperabilnosti javnih usluga u raznim državama članicama, zemljama Europskog gospodarskog prostora i zemljama kandidatkinjama te da izradi međusektorske analize, naglašavajući time dobre prakse i primjenjujući otvorenu metodu usklađivanja na tom području;

25. Poziva da trenutačne promjene u međusektorskoj i prekograničnoj interoperabilnosti e-usluga javnih uprava diljem Europe budu uključene i na lokalnoj i regionalnoj razini, kao jedan od pokazatelja koji treba razviti u kliznom radnom programu kako bi se mogao izmijeniti učinak programa;

26. Imajući u vidu slab odaziv država članica tijekom savjetovanja o programu ISA2 ⁽¹³⁾, predlaže da Komisija pokuša države članice i podnacionalne vlasti više uključiti u reviziju programa ISA2;

27. Pozdravlja činjenicu da se višejezičnost navodi kao jedno od ključnih načela programa ISA2 ⁽¹⁴⁾ te poziva Komisiju da posveti dužnu pažnju razvijanju višejezičnih rješenja, čime bi se krajnjim korisnicima pružilo više mogućnosti da koriste rješenja na svom materinjem jeziku;

28. Imajući u vidu mogućnosti zloupotrebe pohranjenih ili obrađivanih podataka, kao i društvene i političke implikacije, predlaže da se sigurnost upotrebe izričito navede kao jedno od općih načela koja se primjenjuju na sve mjere financirane u okviru programa ISA2;

29. Budući da je provedba mjera u okviru programa koji su prethodili programu ISA2 često bila otežana složenim postupcima javne nabave, poziva Komisiju da to pokuša poboljšati, što bi također omogućilo poštovanje načela dobrog financijskog upravljanja i isplativosti;

30. U pogledu podrške Komisije razvoju novih zajedničkih okvira, često iskazane u Prijedlogu odluke o programu ISA2, poziva na pristup koji bi bio učinkovitiji u pogledu korištenja resursa i prije svega usmjeren na modernizaciju i širenje postojeće infrastrukture, a ne na stvaranje nove;

31. Smatra da je Prijedlog u skladu s načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti, no ističe da će istinsko uključivanje država članica i njihovih lokalnih i regionalnih vlasti u program ISA2 biti od ključne važnosti za ostvarivanje ciljeva tog programa i jamčenje trajnog poštivanja načela supsidijarnosti tijekom njegove provedbe;

32. Stoga primjećuje da je potrebna uska suradnja sa svim razinama javne uprave, a posebno s razinom upravljanja najbližom građanima koja pruža najširi raspon usluga, tj. lokalnim i regionalnim vlastima;

33. Pozdravlja ambiciju da se u okviru programa ISA2 djeluje samo u slučajevima dokazive europske dodane vrijednosti koji konkretno doprinose jačanju i provedbi politika i zakona EU-a, ostvarujući tako znatnu sinergiju putem prekograničnog ili međusektorskog usklađivanja;

⁽¹³⁾ Tijekom savjetovanja održanog u studenom 2013. godine odazvalo se 16 od 28 država članica; vidi: COM(2014) 367 final 2014/0185 (COD), str. 10.

⁽¹⁴⁾ COM(2014) 367 final, članak 4.

II. PREPORUKE ZA IZMJENE

Amandman 1.

Preambula, uvodna izjava 19.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
	(20) Program ISA2 treba obuhvatiti i pitanje sigurnosti podataka pohranjenih u oblaku i njihove upotrebe.

Amandman 2.

Preambula, uvodna izjava 28.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
(28) Uredba (EU) br. 1303/2013 sadržava tematski cilj „jačanje institucionalnih kapaciteta javnih tijela i zainteresiranih strana te učinkovite javne uprave”. U tom kontekstu program ISA2 potrebno je povezati s programima i inicijativama koje pridonose modernizaciji javnih uprava, npr. DAE-om, i povezanim mrežama, npr. Europskom mrežom javnih uprava (EUPAN) te nastojati ostvariti sinergiju s njima.	(28) Uredba (EU) br. 1303/2013 sadržava tematski cilj „jačanje institucionalnih kapaciteta javnih tijela i zainteresiranih strana te učinkovite javne uprave”. U tom kontekstu program ISA2 potrebno je povezati s programima i inicijativama koje pridonose modernizaciji javnih uprava, npr. DAE-om, i povezanim mrežama, npr. Europskom mrežom javnih uprava (EUPAN) te , nastojati ostvariti sinergiju s njima njima <u>i doprinijeti jačanju ljudskih kapaciteta u javnim upravama.</u>

Obrazloženje

Interoperabilnost se može postići samo ako javne uprave koje bi je trebale provoditi imaju za to potrebne kapacitete, što trenutno nije uvijek slučaj.

Amandman 3.

Preambula, uvodna izjava 29.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
(29) Interoperabilnost europskih javnih uprava odnosi se na sve razine uprave: europsku, lokalnu, regionalnu i nacionalnu. Stoga je važno da u rješenjima uzimaju u obzir njihove odnosne potrebe te potrebe građana i poduzetnika, kada je to bitno.	(29) Interoperabilnost europskih javnih uprava odnosi se na sve razine uprave: europsku, lokalnu, regionalnu i nacionalnu. Stoga je važno da u rješenjima uzimaju u obzir njihove odnosne potrebe te potrebe građana i poduzetnika, kada je to bitno. <u>Lokalne i regionalne vlasti trebaju biti u znatnoj mjeri uključene u reviziju programa ISA2.</u>

Obrazloženje

Budući da lokalne i regionalne vlasti sudjeluju u programu i njegovoj provedbi, one također trebaju biti uključene u reviziju, s obzirom da se njihovo iskustvo može razlikovati od iskustava drugih sudionika.

Amandman 4.

Preambula, uvodna izjava 30.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
(30) Nacionalne uprave mogu u svojim nastojanjima dobiti podršku iz posebnih instrumenata u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF). Uskom suradnjom u okviru programa ISA2 potrebno je povećati očekivane koristi od takvih instrumenata, osiguravajući usklađenost financiranih projekata s okvirima interoperabilnosti u cijeloj Uniji i specifikacijama kao što je EIF.	(30) Nacionalne, <u>regionalne i lokalne</u> uprave mogu u svojim nastojanjima dobiti podršku iz posebnih instrumenata u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF). Uskom suradnjom u okviru programa ISA2 potrebno je povećati očekivane koristi od takvih instrumenata, osiguravajući usklađenost financiranih projekata s okvirima interoperabilnosti u cijeloj Uniji i specifikacijama kao što je EIF.

Amandman 5.

Preambula, uvodna izjava 32.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
(32) Potrebno je razmotriti mogućnost korištenja pretpristupnih fondova kako bi se olakšalo sudjelovanje država kandidatkinja u programu ISA2 te donošenje i dodatna provedba rješenja iz programa u tim zemljama.	(32) Potrebno je razmotriti mogućnost korištenja pretpristupnih fondova kako bi se olakšalo sudjelovanje država kandidatkinja u programu ISA2 te donošenje i dodatna provedba rješenja iz programa u tim zemljama. <u>Kako bi se zemlje uključene u Istočno ili Euro-mediteransko partnerstvo potaknulo da usvoje europske standarde interoperabilnosti, onima koje budu željele sudjelovati na raspolaganje će se staviti dio sredstava programa ISA2.</u>

Amandman 6.

Članak 2.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:	Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:
(1) „interoperabilnost” znači sposobnost suradnje nejednakih i različitih organizacija na obostrano korisnim i dogovorenim zajedničkim ciljevima, uključujući razmjenu informacija i znanja između organizacija, putem poslovnih procesa koje podržavaju s razmjenom podataka između njihovih dotičnih sustava informacijskih tehnologija (ICT);	(1) „interoperabilnost” znači sposobnost suradnje nejednakih i različitih organizacija na obostrano korisnim i dogovorenim zajedničkim ciljevima, uključujući razmjenu informacija i znanja između organizacija, putem poslovnih procesa koje podržavaju s razmjenom podataka između njihovih dotičnih sustava informacijskih tehnologija (ICT);
	(2) <u>„europske javne uprave” znači javne uprave na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini;</u>

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
(2) „interoperabilna rješenja” znači zajednički okviri, zajedničke usluge i generički alati kojima se olakšava suradnja nejednakih i različitih organizacija, koja su samostalno financirana i razvijena u okviru programa ISA2 ili su razvijena u suradnji s ostalim inicijativama Unije, na temelju utvrđenih zahtjeva europskih javnih uprava;	~~(2)~~ „interoperabilna rješenja” znači zajednički okviri, zajedničke usluge i generički alati kojima se olakšava suradnja nejednakih i različitih organizacija, koja su samostalno financirana i razvijena u okviru programa ISA2 ili su razvijena u suradnji s ostalim inicijativama Unije, na temelju utvrđenih zahtjeva europskih javnih uprava;
(3) djelujući kao „inkubator rješenja” znači razvijanje ili podupiranje interoperabilnih rješenja tijekom pilot-faze, prije njihova stavljanja u rad u okviru ostalih programa ili inicijativa Unije;	~~(3)~~ djelujući kao „inkubator rješenja” znači razvijanje ili podupiranje interoperabilnih rješenja tijekom pilot-faze, prije njihova stavljanja u rad u okviru ostalih programa ili inicijativa Unije;
(4) djelujući kao „premošćivač rješenja” znači dodatno razvijanje ili podupiranje potpuno operativnih interoperabilnih rješenja prije njihove isporuke u okviru ostalih programa ili inicijativa Unije;	~~(4)~~ djelujući kao „premošćivač rješenja” znači dodatno razvijanje ili podupiranje potpuno operativnih interoperabilnih rješenja prije njihove isporuke u okviru ostalih programa ili inicijativa Unije;
(5) „zajednički okviri” znači specifikacije, norme, metodologije, smjernice, zajednička semantička imovina i slični pristupi i dokumenti;	~~(5)~~ „zajednički okviri” znači specifikacije, norme, metodologije, smjernice, zajednička semantička imovina i slični pristupi i dokumenti;
(6) „zajedničke usluge” znači organizacijski i tehnički kapacitet za pružanje zajedničkog rezultata korisnicima, uključujući operativne sustave, aplikacije i digitalne infrastrukture generičke prirode koji ispunjavaju opće zahtjeve korisnika na području različitih politika ili na zemljopisnim područjima, zajedno s pripadajućim operativnim upravljanjem;	~~(6)~~ „zajedničke usluge” znači organizacijski i tehnički kapacitet za pružanje zajedničkog rezultata korisnicima, uključujući operativne sustave, aplikacije i digitalne infrastrukture generičke prirode koji ispunjavaju opće zahtjeve korisnika na području različitih politika ili na zemljopisnim područjima, zajedno s pripadajućim operativnim upravljanjem;
(7) „generički alati” znači sustavi, referentne platforme, zajedničke i suradničke platforme te generičke komponente koji ispunjavaju opće zahtjeve korisnika na području različitih politika ili na zemljopisnim područjima;	~~(7)~~ „generički alati” znači sustavi, referentne platforme, zajedničke i suradničke platforme te generičke komponente koji ispunjavaju opće zahtjeve korisnika na području različitih politika ili na zemljopisnim područjima;
(8) „aktivnosti” znači projekti, rješenja u operativnoj fazi i prateće mjere;	~~(8)~~ „aktivnosti” znači projekti, rješenja u operativnoj fazi i prateće mjere;
(9) „projekt” znači vremenski ograničen slijed dobro definiranih zadaća koje se u fazama bave utvrđenim potrebama korisnika;	(910) „projekt” znači vremenski ograničen slijed dobro definiranih zadaća koje se u fazama bave utvrđenim potrebama korisnika;

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
(10) „prateće mjere” znači: <ul style="list-style-type: none"> — strateške mjere i mjere podizanja svijesti, — mjere potpore upravljanju programom ISA², — mjere u vezi s razmjenom iskustava i razmjenom i poticanjem dobrih praksi, — mjere poticanja ponovne uporabe postojećih interoperabilnih rješenja, — mjere usmjerene na izgradnju zajednice i podizanje sposobnosti, i — mjere usmjerene na uspostavu sinergija s inicijativama relevantnima za interoperabilnost u ostalim područjima politike Unije; 	(~~10~~ 11) „prateće mjere” znači: <ul style="list-style-type: none"> — strateške mjere i mjere podizanja svijesti, — mjere potpore upravljanju programom ISA², — mjere u vezi s razmjenom iskustava i razmjenom i poticanjem dobrih praksi, — mjere poticanja ponovne uporabe postojećih interoperabilnih rješenja, — mjere usmjerene na izgradnju zajednice i podizanje sposobnosti, i — mjere usmjerene na uspostavu sinergija s inicijativama relevantnima za interoperabilnost u ostalim područjima politike Unije;
(11) „referentna arhitektura europske interoperabilnosti (EIRA)” znači arhitektura generičke strukture, koja se sastoji od niza načela i smjernica koji se primjenjuju na provedbu interoperabilnih rješenja u Europskoj uniji;	(~~11~~ 12) „referentna arhitektura europske interoperabilnosti (EIRA)” znači arhitektura generičke strukture, koja se sastoji od niza načela i smjernica koji se primjenjuju na provedbu interoperabilnih rješenja u Europskoj uniji;
(12) „europska kartografija interoperabilnosti (EIC)” znači repozitorij interoperabilnih rješenja za europske javne uprave koja osiguravaju institucije Unije i države članice, predstavljenih u zajedničkom formatu i koja zadovoljavaju posebne kriterije o ponovnoj uporabi i interoperabilnosti koji se mogu prikazati u EIRA-i.	(~~12~~ 13) „europska kartografija interoperabilnosti (EIC)” znači repozitorij interoperabilnih rješenja za europske javne uprave koja osiguravaju institucije Unije i države članice, predstavljenih u zajedničkom formatu i koja zadovoljavaju posebne kriterije o ponovnoj uporabi i interoperabilnosti koji se mogu prikazati u EIRA-i.

Amandman 7.

članak 3.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Program ISA2 podržava i potiče:	Program ISA2 podržava i potiče:
(a) procjenu, poboljšanje, uspostavu, industrijalizaciju, puštanje u rad i ponovnu uporabu postojećih prekograničnih i međusektorskih interoperabilnih rješenja;	(a) procjenu, poboljšanje, uspostavu, industrijalizaciju, puštanje u rad i ponovnu uporabu postojećih prekograničnih i međusektorskih interoperabilnih rješenja;
(b) razvoj, uspostavu, industrijalizaciju, puštanje u rad i ponovnu uporabu novih prekograničnih ili međusektorskih interoperabilnih rješenja;	(b) razvoj, uspostavu, industrijalizaciju, puštanje u rad i ponovnu uporabu novih prekograničnih ili međusektorskih interoperabilnih rješenja;
(c) procjenu posljedica predloženog ili donesenog zakonodavstva Unije na ICT;	(c) procjenu posljedica predloženog ili donesenog zakonodavstva Unije na ICT;

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
(d) utvrđivanje nedostataka u zakonodavstvu koji onemogućuju interoperabilnost europskih javnih uprava;	(d) utvrđivanje nedostataka u zakonodavstvu koji onemogućuju interoperabilnost europskih javnih uprava;
(e) uspostavu, održavanje i poboljšanje EIRA-e;	(e) uspostavu, održavanje i poboljšanje EIRA-e;
(f) uspostavu i održavanje EIC-a kao instrumenta za olakšavanje ponovne uporabe postojećih interoperabilnih rješenja te za utvrđivanje područja u kojima takva rješenja nedostaju;	(f) uspostavu i održavanje EIC-a kao instrumenta za olakšavanje ponovne uporabe postojećih interoperabilnih rješenja te za utvrđivanje područja u kojima takva rješenja nedostaju;
(g) procjenu, ažuriranje i promicanje postojećih općih specifikacija i normi te razvoj, uspostavu i promicanje novih općih specifikacija i normi preko platformi Unije za normizaciju i u suradnji s europskim ili međunarodnim organizacijama za normizaciju, kako je primjereno, te	(g) procjenu, ažuriranje i promicanje postojećih općih specifikacija i normi te razvoj, uspostavu i promicanje novih općih specifikacija i normi preko platformi Unije za normizaciju i u suradnji s europskim ili međunarodnim organizacijama za normizaciju, kako je primjereno, <u>uključujući i one koje se odnose na sigurnost prijenosa, obrade i pohranjivanja podataka</u> , te
(h) razvoj mehanizama za mjerenje koristi od interoperabilnih rješenja.	(h) razvoj mehanizama za mjerenje koristi od interoperabilnih rješenja.
Osim toga, program ISA2 može djelovati kao „inkubator rješenja”, iskušavajući nova interoperabilna rješenja te „premošćivač rješenja”, radeći s postojećim interoperabilnim rješenjima.	Osim toga, program ISA2 može djelovati kao „inkubator rješenja”, iskušavajući nova interoperabilna rješenja te „premošćivač rješenja”, radeći s postojećim interoperabilnim rješenjima.

Obrazloženje

Sigurnost prijenosa, obrade i pohranjivanja podataka vrlo je važna u području interoperabilnosti te je treba uzeti u obzir pri razvijanju i promicanju novih standarda.

Amandman 8.

članak 11. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Komisija i Odbor ISA2 redovito prate provođenje programa ISA2 i zadovoljstvo korisnika. Istražuju i sinergije s komplementarnim programima Unije.	Komisija i Odbor ISA2 redovito prate provođenje programa ISA2 i zadovoljstvo korisnika. <u>Od nacionalnih i podnacionalnih vlasti traže se povratne informacije o rezultatima tog praćenja. Komisija i Odbor za ISA2</u> istražuju i sinergije s komplementarnim programima Unije.

Obrazloženje

Važno je održavati dijalog s nacionalnim i podnacionalnim vlastima koje sudjeluju u programu.

Amandman 9.

članak 11. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Komisija izvješćuje svake godine Odbor ISA2 o provedbi programa.	Komisija izvješćuje svake godine Odbor ISA2, Europski parlament, Vijeće i Europski odbor regija o provedbi programa <u>i razini interoperabilnosti javnih usluga u različitim državama članicama.</u>

Obrazloženje

Informacije o provedbi programa ISA2 trebale bi biti široko dostupne. Također je važno obratiti pažnju na razinu interoperabilnosti unutar različitih država članica, uzimajući u obzir interoperabilnost usluga koje pružaju tijela regionalnih ili lokalnih vlasti.

Amandman 10.

članak 12.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
<p>1. Program ISA2 otvoren je za sudjelovanje državama Europskoga gospodarskog prostora i državama kandidatkinjama na temelju njihovih relevantnih sporazuma s Unijom.</p> <p>2. Suradnja s drugim trećim zemljama i međunarodnim organizacijama ili tijelima potiče se naročito u okviru Euro-mediterranskog partnerstva i Istočnog partnerstva, zatim sa susjednim državama, posebno državama zapadnog Balkana i državama crnomorske regije. Troškove u vezi s tim program ISA2 ne pokriva.</p> <p>3. Program potiče, kad je to primjereno, ponovnu uporabu svojih rješenja u trećim zemljama.</p>	<p>1. Program ISA2 otvoren je za sudjelovanje državama Europskoga gospodarskog prostora i državama kandidatkinjama na temelju njihovih relevantnih sporazuma s Unijom.</p> <p>2. Suradnja s drugim trećim zemljama i međunarodnim organizacijama ili tijelima potiče se naročito u okviru Euro-mediterranskog partnerstva i Istočnog partnerstva, zatim sa susjednim državama, posebno državama zapadnog Balkana i državama crnomorske regije. Troškove u vezi s tim program ISA2 ~~ne pokriva~~ <u>može djelomično pokriti.</u></p> <p>3. Program potiče, kad je to primjereno, ponovnu uporabu svojih rješenja u trećim zemljama.</p>

Obrazloženje

Kako bi se potaknula međunarodna suradnja u području interoperabilnosti, potrebno je predvidjeti mogućnost da program djelomično pokrije troškove.

Bruxelles, 12. veljače 2015.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Markku MARKKULA

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR